

INTÉZMÉNYAKKREDITÁCIÓS ELJÁRÁS

2013/2014

(Harmadik akkreditációs értékelés)

ESZTERHÁZY KÁROLY FŐISKOLA

akkreditációs jelentése

a 2014/10/XI/1. sz. MAB határozat melléklete

2014. december 12.

Előző intézményakkreditáció: 2009/8/VII/5. sz. MAB határozat (2009. október 30.)

Tartalomjegyzék

Az Eszterházy Károly Főiskola akkreditációs értékelése	3
I. Akkreditációs minősítés	3
II. Minőségértékelés	4
II.1 A főiskola általános helyzetképe	4
II.2 A főiskola kulcsfontosságú eredményei	5
II.2.1. Oktatás	5
II.2.1. Kutatás-fejlesztés, alkotó/művészeti tevékenység	6
II.2.1. Gazdálkodás	7
II.3 A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata	8
II.3.1 Intézményi stratégia és eljárások a minőség biztosítására	8
II.3.2 Képzési programok indítása követése és rendszeres belső értékelése	8
II.3.3 A hallgatói teljesítmények értékelési rendszere	8
II.3.4 Az oktatók minőségének biztosítása	9
II.3.5 Tanulástámogatás, eszközök és hallgatói szolgáltatások	9
II.3.6 A főiskola belső információs rendszere	9
II.3.7 Nyilvánosság, a közvélemény tájékoztatása	9
III. Az intézmény további működésére vonatkozó javaslatok	9
Bölcsészettudományi Kar akkreditációs értékelése	11
Comenius Kar akkreditációs értékelése	16
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar akkreditációs értékelése	18
Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar akkreditációs értékelése	22
Természettudományi Kar akkreditációs értékelése	26
Függelék	31
Az Eszterházy Károly Főiskola által folytatott képzések	31
Az LB összetétele, a látogatás időpontja	33

AZ ESZTERHÁZY KÁROLY FŐISKOLA AKKREDITÁCIÓS ÉRTÉKELÉSE

I. Akkreditációs minősítés

Eszterházy Károly Főiskola	A (akkreditált) 2014/10/XI/1. SZ. MAB HATÁROZAT A főiskola akkreditációja – az intézmény akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén – 2019. december 31-ig hatályos
-----------------------------------	--

Az akkreditációs minősítés indoklása

A nemzeti felsőoktatásról szóló hatályos 2011. évi CCIV. tv. vonatkozó §-ai, illetve a MAB akkreditációs elvárásai alapján az **Eszterházy Károly Főiskolát a MAB főiskolaként akkreditálja**. A jogszabályoknak és az akkreditációs elvárásoknak való megfelelés tekintetében a MAB a következőket állapította meg:

- Az intézmény az Nftv. szerinti¹ képzési szerkezetben folytat képzést² 9 képzési területen (bölcsettudomány, gazdaságtudományok, informatika, művészet, művészetközvetítés, pedagógusképzés, sporttudomány, társadalomtudomány, természettudomány), doktori képzésben 1 tudományterületen (bölcsettudományok), emellett szakirányú továbbképzésben és felsőoktatási szakképzésben is szervez oktatást.
- Rendelkezik a feladatai ellátásához szükséges állandó kutatói, oktatói karral: a teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatóinak létszáma eléri a **35 főt**, összesen **313 fő**. Az alaptevékenységének ellátásához szükséges oktatók és kutatók **legalább 60%-át** munkaviszony, illetve közalkalmazotti jogviszony keretében foglalkoztatja (**313 főből 291 fő: 63,7%**).
- A munkaviszony, illetve közalkalmazotti jogviszony keretében foglalkoztatott oktatók, kutatók **legalább egyharmadának** van tudományos fokozata (**313 főből 219 fő: 70%**).
- Rendelkezik a képzéshez és a tudományos kutatáshoz szükséges tárgyi feltételekkel (megfelelő épülettel – benne a funkciók teljesítésére alkalmas szervezetszerű terekkel; előadóteremmel, szemináriumi helyiséggel, intézményi könyvtárral, informatikai háttérrel, megfelelő hozzáférésekkel, laboratóriummal, kísérleti és gyakorlóhelyekkel, műszerekkel – valamint kollégiumi férőhelyekkel, sport és kulturális létesítményekkel, diákélektárással, diákélektárással) és pénzügyi eszközökkel. Művészetközvetítő képzései esetében teljesülnek a MAB további akkreditációs elvárásai³.
- Az intézményi dokumentumok⁴ kidolgozottak, rendelkezésre állnak.
- Az intézmény minőségbiztosítási és – fejlesztési folyamatai – ennek keretei között a vezetési, tervezési, ellenőrzési, mérési és értékelési eljárások – megfelelőek a II. és III. fejezetben megfogalmazott észrevételek mellett.

¹ Nftv. 6.§ (2) Legalább két képzési, illetve tudományterületen vagy művészeti ágban, legalább négy szakon, a következő választható képzési szerkezetben folytat képzést: alapképzés, vagy alap- és mesterképzés, vagy alap-, valamint mester- és doktori képzés, vagy mester- és doktori képzés.

² Ld.: a *Függetlenség* felsorolt szakok jegyzékét

³ A **MAB 2009/9/VI. sz. határozata: Művészeti és művészetközvetítő képzést folytató intézmény** folyamatosan biztosítja a képzés speciális infrastruktúráját a képzési helyszín változtatása esetén is, az előzőleg akkreditált helyszín feltételeinek megfelelően, minimum a közoktatás, ill. az OKJ-s képzéseknél megfogalmazott feltételek szintjén, az alábbiak szerint

- A képzés igényei szerinti megfelelő nagyságú és fényviszonyokkal bíró műtermek, a szakágnak megfelelő akusztikájú és felszereltségű előadó-stúdiók, próbatermek.
- A vizuális művészeti képzésekhez szükséges önálló műhelyek, műhely-együttesek a hallgatói létszámhoz arányos területen, speciális gépi felszereléssel, eszközökkel, folyamatos alapanyag biztosítással a képzési programok megvalósításához.
- Speciális számítógépes háttérrel igénylő képzéseknél: létszám arányosan felszerelt stúdiók, médialaborok megfelelő számú gépi háttérrel és legális, a képzéshez illeszkedő programokkal való ellátottság biztosítása.

⁴ Alapító okirat; küldetésnyilatkozat; organogram; intézményfejlesztési terv; kutatási-fejlesztési és innovációs stratégia; szervezeti és működési szabályzat; minőségbiztosítási szabályzat; minőségfejlesztési program és éves értékelései; az előző akkreditáció MAB határozata, a FOI intézkedési terve és végrehajtása.

II. Minőségértékelés

II.1 A főiskola általános helyzetképe

Az Eszterházy Károly Főiskola az egri felsőoktatás 18. század végére visszanyúló hagyományait őrizve, arra alapozva, többkarú főiskolaként a régió meghatározó felsőoktatási és tudásközpontja. Az előző, 2009-es intézményi akkreditációs értékelés óta az intézmény infrastruktúrája megújult. Megvalósult a főiskola központi épületének, a Líceumnak a komplex felújítása, melyre saját források mellett az Új Magyarország Fejlesztési terv keretében kiírt pályázaton nyert támogatás adott lehetőséget. A revitalizált műemlék-épületben az oktatási-kutatási tevékenység a korábbinál jóval korszerű feltételek között folyik.

Az előző akkreditációs értékelő jelentés ajánlásait is megszívlelve megújult az intézmény informatikai rendszere, emelkedett a minősített oktatók száma és aránya, az idegen nyelvi képzést biztosító szakok oktatási feltételeit tudatos és sikeres pályázati tevékenység nyomán fejlesztették. A főiskola valamenyny karán megszervezték a diplomások pályakövetését, amely lehetővé teszi egyrészt az oktatási tevékenység eredményességének felmérését, másrészt a munkaerőpiac igényeihez való rugalmas igazodást. A könyvtár állományát (papíralapú és e-könyvek, adatbázisok elérhetősége) folyamatosan fejlesztik, kiemelten figyelve az olyan, stratégiaileg fejlesztendőnek tartott területekre, mint a természettudományok, a pedagógusképzés, az informatika. Megújult a minőségbiztosítási rendszer és elvégezték az előző értékelésben ajánlott módosításokat a Tanulmányi- és Vizsgaszabályzatban belül.

A főiskola elnyerte az *Alkalmazott kutatások főiskolája* kitüntető címet⁵, az elmúlt időszak valódi célja azonban az egyetemmé válás volt. Az ehhez szükséges feltételek teljesítésének programját 2010-ben *Az Eszterházy Károly Főiskola eredményei és fejlesztési törekvései az egyetemi szervezetté átalakulás folyamatában* című dokumentumban foglalták össze. Az egyetemmé válás minimális feltételeit a vizsgált időszakban az intézménynek sikerült teljesítenie: alap és mesterképzésekkel, valamint két doktori iskolával is rendelkezik, emellett két karán, a BTK-n és a TKTK-n is teljesülnek az egyetemi karral szemben támasztott jogszabályi követelmények.

A főiskola dokumentumai, szervezete, vezetése, intézményi stratégia

A főiskola működésének kereteit az *Alapító okirat* határozza meg, mely szerint az intézmény önállóan működő és gazdálkodó központi költségvetési szerv, tevékenysége az Emberi Erőforrások Minisztériuma felügyeleti és irányítási körébe tartozik, az alapítói jogok gyakorlója az Országgyűlés. E kereteken belül a főiskola maga határozta meg működésének irányait küldetésnyilatkozatában, mely a *Szervezeti és működési szabályzat* részét alkotja. Ugyancsak a szervezeti és működési szabályzat tartalmazza a főiskola döntéshozó testületeiben való oktatói, dolgozói és hallgatói arányokat, a választás módját; ugyanezen keretek között található a *Pályázati szabályzat*, az *Oktatói, kutatói, tanári követelményrendszer* és a *Kitüntetések és kitüntető címek adományozása* című szabályzat, valamint az oktatási döntések kereteit meghatározó *Képzési szabályzat*. A pénzügyi döntések kereteit a főiskola *Gazdálkodási szabályzata*, illetve a *Bevételes tevékenység szabályzata* írja körül. A *Szervezeti és működési szabályzat* a stratégiai tervezés kiindulópontja, melynek lépéseit, közreműködőit, a belső és külső kommunikáció módszereit a *Minőségirányítási kézikönyv* szabályozza. A célokat az *Intézményfejlesztési terv* konkretizálja. A vizsgált időszak elején még a korábbi (2007-2011) intézkedési terv volt érvényben, melynek 2010. januári részleges, ill. 2011. áprilisi végleges, szenátus által történt értékelése nyomán fogadták el a ma életben lévő, a 2012-2015 évekre vonatkozó intézményfejlesztési tervet. Az érvényben lévő intézményi dokumentumok nyilvánosak, a Főiskola honlapján és/vagy a minőségirányítási rendszerében elérhetők.

A főiskola, a 2011. évi CCIV. törvény előírásainak megfelelően oktatási, kutatási, funkcionális és szolgáltató egységeket működtet. A mai oktatási szerkezet kialakítása 1993-ra nyúlik vissza, amikor megtörtént a korábbi tanszékek intézetekbe való integrálása. Ezt követően, 2002-től három kar jött létre. A bolognai képzési rendszer bevezetésével párhuzamosan, 2005-ben tanárképzési fakultást hívtak életre, melyet a MAB 2007-ben karként akkreditált. A főiskolához 2013. július 1-jétől csatlakozott

⁵ A minősítés eredeti, pályázati kiírásban feltüntetett neve: *Alkalmazott tudományok* főiskolája. Ilyen minősítése legfeljebb két főiskolának lehet egyidejűleg. Az emberi erőforrások minisztere ezt a címet a Budapesti Gazdasági Főiskolának és az Eszterházy Károly Főiskolának ítélte oda a 2013-16 közötti minősítési időszakra.

a sárospataki *Comenius Kar*; így jött létre a jelenlegi öt karból álló oktatási struktúra. A karok közül a BTK és a TKTK eleget tesznek az egyetemi karokkal szembeni jogszabályi, számszerű elvárásoknak. Kutatási egységek a karokon különböző tudományterületekhez folyó kutatásokhoz kapcsolódóan jöttek létre. A régió gazdasági, civil és önkormányzati szerveivel együttműködve a főiskola két tudásközpontot is működtet: az EGERFOOD-ot és az Agria-Innorégiót. A *Tittel Pál Könyvtár és Média-centrum* valamint a *Líceum Kiadó* oktatási és kutatási tevékenységet egyaránt támogat; a tudományos utánpótlás nevelésében a szakkollégiumok játszanak fontos szerepet.

A főiskola intézményi szintű funkcionális szervezeti egységei a *Rektori Hivatal*, a *Gazdasági Főigazgatóság*, a *Stratégiai Tervezési Igazgatóság*, a *Hallgatói Szolgáltató Központ*, a *Nemzetközi Kapcsolatok Központja*, a *Felvételi és Képzésszervezési Osztály*, a *Tanulmányi és Oktatásszervezési Osztály*, a *Belső Ellenőrzési Iroda*, az *Intézményi Minőségbiztosítási Iroda*. A *Karrier- és az Öregdiák Iroda* munkáját a *Lyceum Alma Mater Egyesület* segíti. Az intézményi szintű döntéshozó és tanácsadó testület a 24 fős szenátus, melynek munkáját a *Rektori Tanács*, valamint különböző bizottságok és tanácsok, kari testületek segítik. A karok funkcionális irányítását a *Dékáni Hivatalok* végzik. Az érdekvédelmi tevékenységet szolgálja az *Intézményi Érdekegyeztető Tanács*, a *Közalkalmazotti Tanács* és reprezentatív szakszervezetként a *FDSZ*. A hallgatói érdekvédelmet az intézményi és kari szintű testületekkel egyaránt rendelkező *Főiskolai Hallgatói Önkormányzat* (FHÖK) látja el, amely a döntéshozás minden szintjén a törvényi előírásoknak megfelelő képvisellel rendelkezik.

A főiskola több kollégiuma, a PPP-konstrukcióban működő Apartmanházak és a Leányka úti Kollégium a hallgatók számára kifejezetten színvonalas lakhatási lehetőséget biztosítanak. Utóbbi felújításához az egyetemi és a HÖK-vezetés együttműködésének eredményeként, a HÖK által rendelkezésre bocsátott pénzügyi eszközök is jelentős mértékben járultak hozzá.

Az intézményi C-SWOT analízis

Az intézményi C-SWOT analízis érzékelhetően gondos és áttekintő munka eredményeként született meg. Reálisan vet számot a főiskola tevékenységének belső és külső, országos és regionális korlátaival, nevezi meg a veszélyeket és a jelen helyzetben adódó lehetőségeket. A helyszíni látogatás kapcsán az önértékelésükben megjelölt erősségek észlelhetők voltak, igazoltak. Az ugyancsak reálisan felmért gyengeségeket ezekre építve szándékoznak legyőzni. Mind az önértékelésben, mind a személyes beszélgetésekben erős az utalás arra, hogy a stratégia megválasztása a pillanatnyilag igencsak rapszodikusán változó, de a felsőoktatás számára tendenciózusan egyre nehezebb működési feltételeket biztosító oktatási környezetben nagyon nehéz. Ebben a helyzetben az intézmény többféle, egyaránt jól átgondolt stratégiát (támadó, változásorientált, diverzifikált, defenzív) tart bevetésre készen. Előbb-utóbb nyilván el kell dönteni, hogy a következő időszakban melyik stratégiát választják; a kivárást azonban indokolja a hazai felsőoktatás elbizonytalanodott helyzete, az állami (fenntartói) szerepvállalás zsugorodása, melyről minden felelősen és távlatosan gondolkodó egyetemi vezető (nemcsak Egerben, hanem az ország valamennyi felsőoktatási intézményében) úgy gondolkodik, hogy az hosszú távon nem tartható.

II.2 A főiskola kulcsfontosságú eredményei

II.2.1. Oktatás

A főiskola képzési szerkezete, a képzések eredményessége

Az Eszterházy Károly Főiskolán jelenleg 8 felsőoktatási szakképzés, 32 alapképzési szak, 9 diszciplináris mesterszak és tanári mesterképzésben 26 szakképzés, 15 osztatlan tanárszak képzése folyik, a bölcsészettudományok területén 2 doktori iskola működik. A korábbi (főiskolai és egyetemi) alapképzések befejeződtek, az abszolutóriumig el nem jutott hallgatókat, megszerzett kreditjeik elismerésével, amennyiben erre igényt tartottak, integrálták a bolognai rendszerű képzésbe. A kifizető jelleggel működő felsőfokú szakképzések terén az oktatást a képzési időn túl négy féléven át biztosítják, a szakmai vizsga letételére pedig a képzés befejezését követő két évben adnak lehetőséget. E szabályozás körülmények között igyekeznek, a lehetőségeket maximálisan kihasználva, szolgálni a hallgatók érdekeit.

A hallgatói összlétszám az országos tendenciának megfelelően csökkent, az emelt szintű érettségi követelménye különösen a levelező képzésben okozott létszámcsökkenést. Egészben véve azonban a

főiskola, mint a vidék legkeresettebb főiskolája iránti érdeklődés megmaradt; az összességében véve 7,7%-os csökkenés nem drasztikus, bár az egyetemmé válás kritériumainak megfelelő egyik kar, a BTK hallgatói létszáma az átlagnál jóval nagyobb arányban csökkent.

A képzések eredményessége egyrészt a felvettek és végzettek arányán, másrészt a végzettek munkaerő-piaci bevalásán, a munkáltatók elégedettségén mérhető. A felvett hallgatók közül 2009-ben 74%, 2013-ban 65% jutott el a záróvizsga sikeres letételéig. Ez a 10%-os csökkenés a túljelentkezés csökkenésével, a képzésbe bekerült hallgatók gyengébb előképzettségével magyarázható. Emellett a sikeres záróvizsgát tett hallgatók egy része a szükséges nyelvvizsgák hiányában nem veheti át diplomáját; e gond enyhítésére a főiskola kritérium követelményként négy féléves, kötelező idegen nyelvi óra látogatását írta elő. A végzettek elhelyezkedését, a munkáltatók elégedettségét illetően az érintettekkel szervezett, és meglepően nagy érdeklődéstől övezett találkozáson volt mód meggyőződni. A kb. 100 főnyi volt (és részben már munkáltatóvá is vált) hallgató érzékelhetően kötődik anyaintézményéhez, arról számoltak be, hogy ott jól hasznosítható, konvertálható képzésben részesültek és ezt erősítették meg a jelen lévő munkaadók is, valamint a Hallgatói Szolgáltató Központ Karrier és Öregdiák Iroda munkatársai által végzett, évenkénti DPR felmérések. A végzett hallgatók pályájának alakulásáról, melynek adatai az önértékelési dokumentumban bemutatásra kerültek, hasonló képet mutatnak.

II.2.1. Kutatás-fejlesztés, alkotó/művészeti tevékenység

A főiskola kutatási irányait az intézményfejlesztési terve, valamint az annak prioritásait tükröző, az Alkalmazott Kutatások Főiskolája cím elnyerése érdekében készült pályázat foglalja össze. A kutatási tevékenység – a központi adminisztrációs feladatok (MTMT, OTKA adminisztráció, stb.) kivételével – kari, intézeti, ill. tanszéki keretek között zajlanak. Ezek az egységek, a szakterület jellegétől függően, alap- és alkalmazott kutatásokat folytatnak. Az intézmény stratégiai célnak tekinti a K+F+I súlyának növelését alaptervékenységeikben. A stratégiailag preferált ágazat az élelmiszer-tudományi és természettudományi alkalmazott kutatások, az ezekkel kapcsolatos technológiatranszfer. Céljuk továbbá a tanárképzéssel és a neveléstudománnyal kapcsolatos alkalmazott kutatások súlyának növelése. Mindennek során támaszkodni szeretnének a két akkreditált doktori iskola (történelem-, ill. neveléstudomány) tudományos potenciáljára. Az egyes kutatóhelyek karokhoz kötődnek.

BTK: Történelemtudományi Doktori Iskola, Alkalmazott Kommunikációtudományi Kutatócsoport, Anyanyelv-pedagógiai Kutatócsoport, Interkulturális Tanulmányok Kutatócsoport.

GTK: Regionális Gazdaságfejlesztő Kutatócsoport.

TKTK: Észak-magyarországi Regionális Pedagógusképzési Kutató- és Szolgáltató Központ, Neveléstudományi Doktori Iskola, Kognitív és Kommunikációs Kutatóközpont.

TTK: Egerfood Regionális Tudásközpont, Agria-Innorégió Tudáscentrum, Biológiai Intézet, Matematikai és Informatikai Intézet, Borkultúra Központ.

A karokhoz kötődő kutatócsoportok kutatási területeik függvényében kooperálnak egymással. A tudományos tevékenységet a tanszékvezető, illetve az adott projekt vezetője koordinálja és ellenőrzi. A kutatási tevékenység anyagi háttérét – a normatív támogatás mellett – elsősorban pályázati források, alapítványi, és szponzori támogatások biztosítják. Emellett az EKF alapítványa (*Lyceum Pro Scientiis*) támogatja a tudományos munkát azzal, hogy jelentős összegű támogatást nyújt az MTA doktori (DSc), valamint a habilitált doktori cím megszerzéséhez. Belső pályázatok nyomán az alapítvány támogatja az intézmény oktatóinak hazai és külföldi tudományos konferenciákon, tanulmányutakon való részvételét is, s ezzel egyben a nemzetközi kapcsolatok ápolásához is hozzájárul.

A főiskola különböző karai, ill. a hozzájuk kötődő kutatóhelyek a vizsgált időszakban számos rangos hazai és nemzetközi tudományos tanácskozásnak adott otthont.

A BTK: *Magyar Alkalmazott Nyelvészeti Kongresszus* (2009.), a *Nemzetközi komparatistikai konferencia* (2010), a *Az egyetem eszméje az európai bölcseletben* című tanácskozás (2010), a *Nemzetközi Mikes-konferencia* (2011) és *Gárdonyi-Bródy 150* című évfordulós konferencia (2013). Emellett rendszeresen (évente) megrendezésre kerül *A fordítás arcai* című transzlatológiai konferencia, valamint a *Szemiotikai konferencia*.

A GTK Gazdaságtudományi Intézete a *Florida Institute of Technology* (FIT), USA, és a *Karlsruhe Institute of Technology* (KIT), Németország közreműködésével *A Fenntartható Régió Sustainability Forum 2012 – Regional Aspects* címmel rendezett nemzetközi tudományos konferenciát.

A TKTK az évente megrendezésre kerülő *Agria Media* nemzetközi konferenciának, valamint az *ICI (International Conference on Information)* és az *ICEM (International Council for Educational Media)* konferenciák helyszíne.

A TTK kiemelkedő rendezvénye volt a 2012-ben lebonyolított *Fibonacci konferencia*. A kar szervezésében kétszer (2009, 2013) került megrendezésre a *Változó Föld, változó társadalom, változó ismeretszerzés* című nemzetközi tudományos konferencia.

A főiskola tudományos potenciálja oktatóinak tudományos publikációinak formájában mutatkozik meg a legnyilvánvalóbban. Az MTMT szerint az intézmény munkatársai 2009-2013 között összesen **460** könyvet, **1863** könyvrészletet, **427** konferenciaközleményt, **1717** folyóiratcikket és **256** folyóiratban megjelent konferenciaközleményt jegyeznek – nem számítva az általuk publikált nem tudományos jellegű ismeretterjesztő munkákat és oktatási segédleteket.

A vizsgált időszakban igen erőteljes és eredményes pályázati tevékenységet folytattak; a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség által kiírt, az Európai Unió által támogatott pályázatok mellett a hazai pályázati források közül a *Nemzeti Kulturális Alap*, az *OTKA*, a *Munkaerőpiaci Alap* és az *Oktatásért Közalapítvány* pályázatain szerepelt sikeresen az intézmény. Mindennek eredményeként 2009 és 2013 között közel **13,4** milliárd forintnyi pályázati forrás érkezett a főiskolára, mely a különböző jellegű infrastrukturális fejlesztésektől kezdve új oktatási kurrikulumok kidolgozásán át a hallgatói és oktatói szolgáltatások bővítéséig a legkülönbözőbb területeken tett lehetővé fejlesztéseket.

A főiskola kiterjedt hazai és külföldi kapcsolathálóval rendelkezik, mind oktatási, mind kutatási területen. Míg a TK és a TTK elsősorban gazdasági, K+F+I kapcsolatokat épített ki, addig a BTK kapcsolatai elsősorban az akadémiai szférával, más felsőoktatási intézményekkel, művésztelepekkel alakultak ki. Ezek sorában különösen élénk a Debreceni Egyetemmel való tudományos együttműködés. A TKTK kapcsolatrendszere elsősorban közoktatási intézmények felé irányul, biztosítva ezzel a pedagógusképzés szervezeti kereteit: Bázisiskolák rendszere, pedagógus-továbbképzési programok kialakítása és szervezése során kialakult kapcsolati háló.

A vizsgált periódus utolsó fázisában a *Nemzetközi Kapcsolatok Központja* alapos megújuláson ment keresztül. A korábban csupán a hagyományos külügyi tevékenységre korlátozódó egység, mely leginkább a főiskola külföldi vendégeinek helyi programját és a külföldre utazó oktatók utazását szervezte, 2013 őszén megújult, munkatársi köre bővült, és egyre nagyobb hangsúlyt kezdett fektetni a stratégiailag megtervezett külkapcsolati munkára. A karok (intézetek, tanszékek), külkapcsolati tevékenységgel kapcsolatos igényeit egy felméréssel igyekeztek tisztázni, annak érdekében, hogy a Nemzetközi Kapcsolatok Központja egyféle szolgáltató szerepkört tölthessen be az intézményen belül. Emellett természetesen végzik a napi külkapcsolati munkát, 2013 őszén újrakötötték az ERASMUS-szerződéseket, a Fulbright szervezettel megkötött *Fulbright Eszterházy Joint Grant* nyomán pedig rendszeres amerikai vendégoktatói jelenlétet várható a Főiskola erre alkalmas egységeinél.

II.2.1. Gazdálkodás

Az EKF gazdálkodását, hasonlóan a többi hazai felsőoktatási intézményéhez, a vizsgált időszakban különösen próbára tette az a példátlan méretű állami forráskivonás, ami esetükben konkrétan a költségvetési támogatás 20%-os csökkentését jelentette a beszámolási időszakban. Ennek ellenére az intézmény példás gazdálkodási fegyelemmel, egyfelől szigorú takarékosági intézkedések árán, másrészt sikeres pályázati tevékenységének köszönhetően képes volt fedezni a fenntartás és a működés költségeit. Meg kell jegyezni azonban, hogy az oktatók kötelező óraszámának megemlése csak kényszerintézkedésként fogadható el, hosszabb távon prognosztizálhatóan a tudományos munka és vele az intézmény stratégia céljai megvalósításának gátjává válik. A talpon maradáshoz nagymértékben hozzájárult és a következő években is hozzá fog járulni az is, hogy a doktori iskoláknak, illetve a magas színvonalon működő tudásközpontoknak köszönhetően az intézmény 2013-ban elnyerte az alkalmazott tudományok főiskolája címmel együtt járó évi 170 millió forint többletforrást a 2013-2016 közötti időszakra.

A gazdálkodás központi irányító szerve a főiskolán a *Gazdasági Főigazgatóság*. Feladata az intézmény gazdálkodási tevékenységének irányítása, az egyes szervezeti egységek számára a rendelkezésükre bocsátott pénzeszközökkel való jogszerű gazdálkodáshoz szükséges keretrendszer biztosítása, valamint az intézmény gazdálkodási és üzemeltetési tevékenységével összefüggő szabályok és belső

utasítások végrehajtásának ellenőrzése. Mint belső szolgáltató egység, biztosítja a gazdasági-, beszerzési- és a munkaügyi adminisztrációt, a műszaki üzemeltetést és fejlesztést, valamint eljuttatja a gazdálkodási egységekhez a gazdálkodást támogató információkat. A napi teendők ellátásán túl feladata természetesen a gazdálkodás stratégiai tervezése, különös tekintettel arra, hogy a folyton változó gazdasági környezetben az intézmény számára minél több saját bevételt biztosítson. A főiskolán a gazdálkodás centralizált formában folyik, de az SZMSZ szerinti szervezeti egységek rendelkeznek saját keretekkel működési költségeik és oktatással összefüggő, ill. egyéb feladataik végrehajtására. A gazdálkodó egységeknél keretgazdálkodás folyik, a gazdálkodó egység vezetője a Szenátus által meghatározott kerettel, valamint az egység saját bevételeivel a központi jogszabályok és a főiskolai szabályzatok, utasítások betartása mellett önállóan dönt. A szigorú gazdálkodás része, hogy a költségvetésben tervezett saját és a támogatásértékű bevételek csak a pénzforgalmi teljesülést követően használhatók fel, azaz még nem realizált, csupán tervezett bevételekre nem vállalható kötelezettség; az általános szabály alól eltérni csak a gazdasági főigazgató külön engedélyével lehet.

A karok rendelkezésére bocsátott keretek fedezik a „főállású” oktatók túlóra-díjait (amennyiben ilyenek a megemelt óraszámok mellett még keletkeznek), a külső óraadók óradíjait, a dologi kiadásokat. Célzott felhasználású keretként kerülnek a karokra a Nemzetközi Kapcsolatok Központjától, valamint a *Lyceum Pro Scientiis Alapítvány*tól származó források, melyeket külföldi tanulmányutakra, konferenciákra való részvételre lehet fordítani. A 2012/13-as tanév második félévétől az alapítványi támogatás nem kerül automatikusan szétosztásra az egységek között. A pályázati bevételekkel – az intézményi rezsiköltségek levonása után – az egységek szabadon rendelkeznek; a kutatási bevételekből a bevételt az intézmény számára biztosító kutató külön szabályzat szerint részesedik; ez erős ösztönző erőt jelent a külső források megszerzéséhez.

Egészében véve az Eszterházy Károly Főiskola pénzügyei a szigorú költségvetési gazdálkodásnak, a pénzügyi fegyelemnek, a saját bevételeknek és a sikeres pályázati tevékenységnek köszönhetően egyensúlyban vannak; ennek az egyensúlynak a megteremtésében azonban – a többi hazai felsőoktatási intézményhez hasonlóan – egészségtelenül nagymértékben vállalnak részt a saját bevételek és a pályázatok, amelyek elmaradása a pillanatnyi stabilitást nagyon gyorsan labilitásba billenthetik át.

II.3 A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata

II.3.1 Intézményi stratégia és eljárások a minőség biztosítására

Az Eszterházy Károly Főiskola minőségbiztosítási rendszere önértékelésen alapul, ami EFQM-modellre épül. Az értékelést négyévenként RADAR technikával végzik. Az önértékelésből meghatározásra kerülő fejlesztendő területekre az intézmény évente minőségfejlesztési programot határoz meg. A program értékelése során megvizsgálják az előző évben megfogalmazott minőségi célok megvalósulását, elemzik a mérési adatokat, a partnerek észrevételeit, elvégzik a főiskolai szabályok felülvizsgálatát és összehangolását. Minőségbiztosítási rendszerük alapidokumentuma a *Minőségbiztosítási kézikönyv*, a feladatokat a *Minőségbiztosítási szabályzat* határozza meg. Az intézményben kialakított és működtetett minőségbiztosítási rendszer megfelel az ESG elvárásainak.

II.3.2 Képzési programok indítása követése és rendszeres belső értékelése

A képzési programok kialakítása és fejlesztése szabályozottan történik, képzési szabályzatuk rendelkezik az új szakok létesítésével és indításával kapcsolatban. Az intézmény törekszik arra, hogy képzési programjaik kialakításánál, fejlesztésénél érvényesüljenek az oktatáspolitikai elvárások, valamint a munkaerő-piaci igények. A képzési programok követése és rendszeres belső értékelése is megfelelő. 2011-ben elindították a *Tantárgyi optimalizációs programot*, 2013 őszén pedig a *Tantervi optimalizációs programot*, melybe a MAB vonatkozó elvárásainak teljesítése is beletartozik.

II.3.3 A hallgatói teljesítmények értékelési rendszere

A főiskolára felvett hallgatók személy-és tanulmányi nyilvántartása Neptun3R rendszerben történik. A hallgatók teljesítményének értékeléséről, a vizsgáztatás rendjéről a *Tanulmányi és Vizsgaszabályzat* rendelkezik. A TVSZ szerint a főiskola minden tanév végén megvizsgálja a hallgatók tanulmányi eredményeit. Az intézmény rendszeresen végzi az oktatói munka hallgatói értékelését (OMHV) is. A

felmérés válaszadási arányának növelése még feladat, bár érdekében már több intézkedést is tettek. Diplomás pályakövetési rendszerük (DPR) keretében utókövetéses vizsgálattal gyűjtik a végzett hallgatók tapasztalatait és a munkaerőpiac szereplőinek elvárásait.

II.3.4 Az oktatók minőségének biztosítása

Az elmúlt években jelentős eredményeket értek el a humán erőforrás fejlesztése tekintetében. Támogatták az oktatók továbbképzését, tudományos tevékenységét, továbbá sikerült országosan elismert oktatókat az intézménybe hívni. Az oktatók rendelkeznek a megfelelő szakmai és pedagógiai felkészültséggel és tapasztalattal. A humán erőforrás fejlesztésének egyik terepe a két doktori iskola is.

II.3.5 Tanulástámogatás, eszközök és hallgatói szolgáltatások

Az oktatási infrastruktúra a különböző képzési programokhoz igazodva biztosítja a hallgatók oktatásának megfelelő feltételeit. A tantermek műszaki állapota és felszereltsége magas színvonalú. A hallgatók tanulmányait segíti a *Tittel Pál Könyvtár és Médiacentrum*, a Líceum épületében található egri *Főegyházmegyei Könyvtár*, valamint tanácsadással a *Hallgató Szolgáltató Központ*. A tehetséggondozás érdekében szakkollégiumok működnek. A sportolási, rekreációs és egészségmegőrző tevékenység lehetőségét teremti meg a *Sportklub*, az *Invest Sportcentrum* fitness és wellness szolgáltatásai, sportpályái.

Az intézmény vezetése a hallgatói önkormányzattal harmonikusan működik együtt. A hallgatók többségében elégedettek a főiskolával, annak működésével.

II.3.6 A főiskola belső információs rendszere

Az intézmény belső információs rendszere kiterjed a hallgatói előmenetel nyomon követésére (NEPTUN) a hallgatói elégedettségmérésre, a diplomás pályakövetésre és a vezetői információ szolgáltatására (VIR). A NEPTUN tanulmányi rendszerhez bevezették a POSZEIDON ügyviteli és iktatási rendszert. A pályázat keretében kialakított *Vezetői Információs Rendszer* olyan adattár felületet teremtett meg, mely segítségével az intézmény a működése hatékonyabbá válik.

II.3.7 Nyilvánosság, a közvélemény tájékoztatása

A főiskola a közvélemény tájékoztatása során kihasználja a saját médiumai (főiskolai honlap, *Líceum TV*, *Líceumi Paletta*, *Alumni Magazin*, WEB-rádió) adta kommunikációs lehetőségeket. A Líceum TV minden főiskolához kapcsolódó eseményről beszámol és aktívan részt vesz a felvételi kommunikációban is. A TV műsorait gyakran átveszi az Egeri Városi Televízió, így még szélesebb körhöz jutnak el a főiskolával kapcsolatos hírek. A főiskola tájékoztatását nyomtatott kiadványok és tájékoztató adatok is segítik. A főiskola a munkáltatókkal és a társadalom szereplőivel példaértékű kapcsolattartást alakított ki, a munkáltatók is kiemelt figyelmet fordítanak az intézményre. Az intézmény a központi ünnepeire, tudományos és kulturális rendezvényeire mindig meghívja kiemelt partnereit.

III. Az intézmény további működésére vonatkozó javaslatok

1. Fontos a pályázati intenzitás szinten tartása (lehetőség szerinti fokozása) mellett az intézményi szinten koordinált és beadott pályázatok esetében lehetőség szerint azon karok bevonása, amelyek elsődleges profiljába nem tartozik bele az adott pályázati kiírás tematikája.
2. A TKTK kiemelkedően korszerű infrastruktúrája mellett a GTK és különösen a BTK infrastruktúrájának fejlesztése lemaradt; ennek a különbségnek a megszüntetése elősegítené az említett karok színvonalas működését.
3. Megfontolandó, hogy a GTK keretei között működő *kommunikáció és médiatudomány* alapszak és TKTK Médiainformatikai Intézet által gondozott különböző, médiához és mozgóképkultúrához kapcsolódó képzéseknek ésszerű-e két különálló kar szervezeti keretei között működni.
4. A felsőoktatási szakképzésben rejlő lehetőségeket javasolt jobban kihasználni.
5. Javasolt az oktatói munka hallgatói véleményezésének (OMHV) során a válaszadási arány növelése céljából a papíralapú és tanórai kitöltéshez rendelt kérdőívek rendszerbe való visszavezetése.

6. A hallgatók számára lakhatási lehetőséget biztosító kollégiumok szolgáltatásainak egységesen magas szintre célszerű fejleszteni.
7. Az oktatás és kutatás közötti harmónia javításán dolgozni kell, ehhez szükséges az oktatók heti kötelező óraszámának lehetőség szerint a korábbi szintre való visszaállítása, valamint a publikációs aktivitás (a kutatómunka eredményeinek közzétevése) erősítése, s ahol ezt a diszciplína jellege megengedi, minél színvonalasabb nemzetközi fórumokat kell megcélozni.
8. Az oktatók idegennyelv-ismeret bővítésének ösztönzése igen fontos, ez mind a nemzetközi projektekbe való bekapcsolódás, mind az idegen nyelvű képzések bevezetésének alapfeltétele.
9. Más hazai felsőoktatási intézményekkel együttműködve további erőfeszítéseket kell tenni a képzések nemzetköziesítése irányába.

BÖLCSÉSZETTUDOMÁNYI KAR akkreditációs értékelése

I. Akkreditációs minősítés

EKF Bölcsészettudományi Kar	A (akkreditált) A kar akkreditációja – az akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén – 2019. december 31-ig hatályos.
--	---

Az akkreditációs minősítés indoklása

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. tv. vonatkozó §-ai, illetve a MAB akkreditációs elvárásai alapján az Eszterházy Károly Főiskola Bölcsészettudományi Karát a MAB főiskolai karként **akkreditálja**. A jogszabályoknak és az akkreditációs elvárásoknak való megfelelés tekintetében a MAB a következőket állapította meg:

- Több képzési területen¹ és egy tudományterületen² több, a képzési programban rögzített szakmailag összetartozó képzés³ oktatási és tudományos kutatási, illetve alkotóművészeti tevékenység feladatait látja el.
- Rendelkezik az oktatott szakokhoz, azok számához, a tudományági sajátosságokhoz igazodó oktatói-kutatói testülettel: a teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatóinak létszáma eléri a **35** főt, összesen **89** fő.
- A teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók, kutatók legalább egyharmadának van tudományos fokozata (**89 főből 66 fő: 74 %**).
- Rendelkezik a karon folyó képzésekhez és a tudományos kutatáshoz szükséges tárgyi feltételekkel (megfelelő épülettel – benne a funkciók teljesítésére alkalmas szervezetszerű terekkel; előadóteremmel, szemináriumi helyiséggel, intézményi/kari könyvtárral, informatikai háttérrel, megfelelő hozzáférésekkel, laboratóriummal, kísérleti és gyakorlóhelyekkel, műszerekkel – valamint kollégiumi férőhelyek, sport és kulturális létesítmények, diákétkezési lehetőségek igénybevételeivel) és pénzügyi eszközökkel.
- A kar minőségbiztosítási és -fejlesztési folyamatai – ennek keretei között a vezetési, tervezési, ellenőrzési, mérési és értékelési eljárások – megfelelőek.

A kar **megfelel** a jogszabályi és az intézményakkreditációs eljárás indulásakor hatályos akkreditációs elvárásoknak, köztük a kari elnevezésre vonatkozóknak. („**Bölcsészettudományi** kar csak akkor akkreditálható, ha a *magyar, történelem, filológia*, valamint *szabad bölcsészet* képzési ágak mindegyikéhez kapcsolhatóan legalább egy-egy mesterképzési szakon folyik képzés.”) Felhívjuk a figyelmet azonban arra, hogy az utóbbi tekintetében változás történt. A MAB 2014. december 12-én hozott, **2014/10/VII.** sz. határozata szerint:

Bölcsészettudományi Kar elnevezéssel kar akkor akkreditálható, ha az intézmény a *magyar, történelem, filológia, szabad bölcsészet* képzési ágak mindegyikének valamely alapszakjához kapcsolható mesterszakon, vagy ezekhez kapcsolható osztatlan tanári mesterszakon *középiskolai* tanári szakképzettséghez (is) vezető képzést folytat – a MAB által támogatva.

¹ A vonatkozó képzési területek: *bölcsészettudomány; művészet; művészetközvetítés; pedagógusképzés.*

² A vonatkozó tudományterület: *bölcsészettudományok.*

³ Ld.: a *Függelék*ben felsorolt szakok jegyzékét

II. Minőségértékelés

II.1. A kar általános helyzetképe

Az EKF BTK sajátossága, hogy a hagyományos bölcsész diszciplínákon és hozzájuk kapcsolódó pedagógusképzésen kívül otthont ad a művészet és a művészetközvetítés képzési területéhez tartozó képzéseknek is. A karon alapképzések, mesterképzések és egy (történettudományi) doktori iskola is működik, melyekhez megfelelő létszámú és megfelelő arányban minősített oktató tartozik.

A MAB előző, 2009-es akkreditációs értékelésének ajánlásai nyomán a Dékáni Hivatal feladatkörének bővítésével fejlesztették a minőségbiztosítás szervezeti kereteit és gondoskodtak arról, hogy a minőségbiztosítási programok és az értékelések kellő nyilvánosságot kapjanak a kari és tanszéki honlapok keretein belül. Az előző korábbi intézményi akkreditációs értékelés javaslatának megfelelően, nagyobb számban vonnak be a záróvizsga bizottságokba külső szakembereket.

A tanárképzés rendszerének a bolognai rendszerből való kivezetése a karnak több szempontból is nehézséget jelent. Rövid idő alatt kellett létrehozni az osztatlan tanárképzés új képzési és kimeneti követelményeinek megfelelő kurrikulumokat és áttérni az új képzési formára, miközben gondoskodni kell a bent lévő évfolyamok kivezetéséről. Ez komoly oktatásszervezési feladat, amely hosszabb távú stratégiai jellegű kérdéseket is felvet, elsősorban a diszciplináris mesterképzések vonatkozásában.

A kar dokumentumai, szervezete, vezetése, intézményi stratégia

A kar dokumentumai jól kidolgozottak. A kari Minőségügyi Bizottság által készített és a Kari Tanács által megvitatott minőségbiztosítási jelentések megfelelő lehetőséget nyújtanak az eredmények és a teendők áttekintésére, a szükséges intézkedések meghozatalára. A kari organogramból kiderül, hogy szervezetét átgondoltan alakították ki, az egyes egységek képviselője a felettük elhelyezkedő fórumokon biztosított, az alá és mellérendeltségi viszonyok világosak. A kari HÖK a Kari Tanács mellé rendelt, abban megfelelő arányú képviseléssel rendelkező, önálló szervezeti egységként működik, és részt vesz a különböző szintű döntés előkészítő, ill. döntéshozó testületek munkájában.

A kar két intézete: a *Történelemtudományi Intézet* 3 tanszékkel (*Kora és középkori történeti, Kora újkori történeti és Új és jelenkori történeti tanszék*), ennek keretei között működik a *Történelemtudományi* doktori iskola, a másik a *Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet* 4 tanszékkel (*Világirodalom, Magyar irodalomtudományi, Általános és alkalmazott nyelvészeti és Magyar nyelvészeti tanszék*). Az általános és alkalmazott nyelvészeti tanszékhez kapcsolódik az *Alkalmazott kommunikációtudományi kutatócsoport*, amely a GTK-ról került át a BTK-ra. Fő feladata a kommunikációtanári képzés szakmai és módszertani hátterének biztosítása. E képzés jobban illeszkedik a BTK, mint a GTK profiljába; az áthelyezésnek ez a jól belátható indoka. A két intézeten kívül önálló, közvetlenül a dékán vezetése alá tartozó tanszékek is működnek a karon: (*Amerikanisztika, Anglisztika, Német nyelv- és irodalom, Ének-zene, Vizualis művészeti, Filozófia tanszékek és a Frankofon Csoport*). Elvileg ezeket sem lenne nehéz intézetekbe csoportosítottan működtetni (pl. Idegen nyelvek és irodalmak intézete, Művészeti Intézet), de a kar vezetése a működés hatékonyságát tanszéki keretek között biztosíthatóbbnak tartja.

Példaértékű a főiskolán két lépésben végrehajtott *Tantárgy optimalizálási program* (TOP), amely kari, ill. intézményi szintű közös gondolkodás és munka, a különböző egységek együttműködése nyomán valósulhatott meg. A program azoknak a párhuzamosságoknak a kiszűrésére irányult, amelyek a bolognai típusú képzésre történő átállás időszakában a képzési portfólió megújítása során keletkeztek, s amelyek fölösleges kredit, ill. óraterheléseket generáltak. Az egységes tárgynyilvántartási rendszer kiépítése, a NEPTUN rendszer adatbázisának naprakésszé alakításával sikerült a tanegységek számát 36%-kal, a kreditterhelést 16%-al csökkenteni. A jelenleg folyó TOP2 az osztatlan tanárképzés órákínálatának a párhuzamos alap- és mesterképzések órákínálatával való harmonizálására irányul.

A kari C-SWOT analízis

A kari C-SWOT analízis a nagy témaköröket (*Korlátok, Erősségek, Gyengeségek, Lehetőségek, Veszélyek*) meglehetősen vázlatosan tárgyalja. Érthető módon a veszélyek és a döntések nagy része országos oktatáspolitikai lépések függvénye, s az utóbbi években meglehetősen rapszodikus hozott különböző döntések következtében nehéz látni azt, hogy egy helyi szintű döntésnek hosszabb távon milyen következményei lesznek. Ez a hosszabb távú stratégia kialakítását nyilvánvalóan megnehezíti. Ennek

ellenére is szembe kellene nézni a különböző stratégiák (támadó, offenzív stratégia, változásorientált stratégia, diverzifikált stratégia, védekező stratégia) lehetséges előnyeivel és hátrányaival, hogy ha a külső körülmények hirtelen lépést tesznek szükségessé, akkor ne kelljen improvizálni. Ezzel a kari C-SWOT analízis harmonikus viszonyba kerülne az intézmény egészének és a társkaroknak a C-SWOT analíziseivel.

Nem csupán az EKF esetében jelent veszélyt A felsőoktatási intézményekbe jelentkezők számának csökkenése és preferenciáik átalakulása, az egri főiskola esetében is veszélyeztető tényező, úgy mutatkozik, hogy míg egyes szakok (*angol, művészetközvetítő szakok, történelem*) népszerűsége változatlan, ill. az osztatlan tanárképzés terén irántuk az érdeklődés még növekedett is, addig más szakokon (*romanisztika* alapszak, *amerikanisztika* mesterszak) radikálisan csökkent az érdeklődés.

II.2. A kar kulcsfontosságú eredményei

1. Oktatás

A kar képzési szerkezete, a képzések eredményessége

A kar képzési struktúrája a 2013-ban bevezetésre került osztatlan tanárképzés következtében jelentősen átalakult. A korábbi osztott rendszerben működő tanárszakok folyamatosan meg fognak szűnni, de a párhuzamos működés a következő években még sok szervezést és többlet-energiát igényel majd. Jelenleg 9 alapképzésben, 3 diszciplináris, 8 tanári mesterképzésben és szakirányú továbbképzésben folyik az oktatás. A karon működik a Történelemtudományi doktori iskola, melynek három alprogramja átfogja a magyar történelem teljes vertikumát 1526-tól kezdve napjainkig.

A kar szakjaira felvett hallgatók száma, összhangban az országos tendenciával, a vizsgált időszak első felében csökkenő tendenciát mutatott, de az utóbbi két évben a csökkenést megállt, ill. minimális emelkedés következett be: a 2012. évi 1256 hallgatóval szemben a létszám 2013-ra **1280** főre növekedett. A felvettekéhez képest alacsonyabb a végzettek száma; részben a lemorzsolódás, ill. a mintegy 20%-nyi, a nyelvvizsga hiányában át nem vehető diploma következményeképp. A lemorzsolódás legfőbb oka a felvett hallgatók felkészültségi szintjének csökkenése és a megfelelő tanulási technikák hiánya, valamint a hátrányos szociális helyzet, ami azzal jár együtt, hogy a hallgatók jelentős részének tanulmányai végzése mellett munkát is kell vállalnia.

A vizsgált időszakban a kar 9 tanszékén működött tudományos diákkör. Az országos megmérettetésekben különösen a *Vizuális művészeti tanszék* hallgatói szerepeltek sikeresen, mellettük az *Anglisztika*, és az *Ének-zene tanszék*ek, valamint a *Történelemtudományi Intézet* hallgatói érték el országos helyezéseket vagy különdíjakat. Feltűnő a magyar nyelv és irodalom, valamint a filozófia, a német nyelv és irodalom, az amerikanisztika szakos hallgatók sikertelensége.

A Történelemtudományi doktori iskola 2010-ben kezdte meg működését dr. Romsics Ignác vezetésével, országosan ismert történészek, köztük akadémikusok bevonásával, PhD fokozatszerzés az azóta eltelt idő rövidsége miatt még nem volt. 15 államilag finanszírozott helyét rendszeresen betöltik.

A végzettek elhelyezkedésére vonatkozó információk gyűjtése folyamatos, a főiskolán működik a Diplomás pályakövetési rendszer (DPR). Ennek nyomán állandóak a visszajelzések a megszerzett diplomák munkaerő-piaci hasznosíthatóságáról. A DPR-re vonatkozó információk a megfelelő honlapokon megtalálhatóak. A végzett hallgatók későbbi visszajelzéseit a főiskola folyamatosan igényli és kapja, azokat hasznosítja is a képzésben.

2. Kutatás-fejlesztés, alkotó/művészeti tevékenység

A kar érzékelhetően fontosnak tartja és támogatni igyekszik a tudományos és publikációs tevékenységet. A doktori és habilitációs cselekményeket anyagilag támogatják, az oktatók számára publikációs lehetőségeket biztosítanak (Pandora tudományos könyvsorozat, tanszéki acták, a *Liceum Kiadó* által biztosított közlési lehetőség. A kar oktatói élnek e lehetőséggel és természetesen megjelennek egyéb hazai és nemzetközi fórumokon is; erről ad tanúbizonyítást az MTMT alapján leszűrhető, gazdag publikációs tevékenység a vizsgált időszakban: 182 önálló könyv, 543 könyvrészlet és 473 szakfolyóiratban megjelent tanulmány. Ennek megfelelően erős a konferenciákon való jelenlét is: évente 80-100 konferencián szerepeltek a kar oktatói. A kar maga rendszeresen otthont ad országos és nemzetközi

konferenciáknak (Magyar Alkalmazott Nyelvészeti Kongresszus, 2009.; Nemzetközi komparatiztikai konferencia, 2010., Gárdonyi-Bródy 150, 2013., stb.). Gazdái évente, ill. két évente rendszeresen ismétlődő konferenciáknak is (Szemiotikai konferencia, Országos médianyelvi tanácskozás, A fordítás arcai, stb.) Mindehhez a Történelemtudományi Doktori Iskola öt év alatt megrendezett 9 konferenciája kapcsolódik.

A *Vizuális művészeti tanszék* művésztanárai közül a vizsgált időszakban Bukta Imrének és Csontó Lajosnak voltak országos kiállításai, rangos helyeken (Múcsarnok, ill. MODEM Modern és Kortárs Művészeti Központ). Az *Ének-zene tanszék* oktatói közül Zombola Péter 2012-ben Junior Prima-díjban részesült, *Rekviemje* lett 2012-ben az „Év zeneműve”. Kabdebó Sándor a Magyar Rádió Gyermekkórusának karnagya; Gábos Judit 2012-ben Fulbright ösztöndíjasként South Carolinában (USA) tanított és adott zongora szólóesteket, Bolya-Papp Nikoletta az Erkel Opera kórusának tagja, Udvarhelyi Boglárka operaelőadásokban szerepel Budapesten.

A pályázati tevékenység a karon meglehetősen mérsékelt, inkább egyéni, mintsem csoportos vagy kari szintű. Ezen következő időszakban mindenképpen változtatni érdemes: figyelni kell, és ki kell használni a kari szintű pályázati lehetőségeket, el kell érni, hogy a főiskola közös nagy pályázataiban a BTK is részt vegyen; ehhez természetesen a pályázati témákhoz való rugalmas alkalmazkodásra is szükség van.

A kar hazai és nemzetközi tudományos kapcsolatai kiterjedtek és sokfelé elágazóak; a kar oktatói közül sokan megbecsült résztvevői a tudományos életnek. Kevés azonban a nagyobb csoportos projektben való részvétel; a kapcsolatok inkább alkalmi jellegűek (vendégelőadások, habilitációs és doktori cselekményekben való részvételek, országos kutatási projektekbe való egyéni bekapcsolódás. A nemzetközi kapcsolatok terén az ERASMUS programban rejlő lehetőségeket jól használják ki.

3. Gazdálkodás

A főiskolán centralizált gazdálkodás folyik. A források meghatározó része a karra jutó állami támogatás, amely 2009 és 2013 között 70%-kal csökkent. A saját bevételek alacsony volta miatt ennek kompenzálására csak kis mértékben nyílt lehetőség. Mivel a kar pályázati tevékenysége sem volt különösen sikeres, így az egyensúlyt csak belső racionalizálással (oktatók kötelező heti óraszámok emelése, kurzusok összevonása, stb.) sikerült biztosítani. A következő időszakban így az intenzívebb pályázati tevékenység biztosíthat plusz forrásokat, de hosszabb távon a karon (az egész főiskolán, sőt az egész magyar felsőoktatásban) rövid idő alatt kezelhetetlen helyzet alakulhat ki, ha az állami támogatás nem növekszik meghatározó mértékben, és az állami feladatokat papíron célra elnyert pályázatokból kell finanszírozni.

II.3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata

3.1. Kari stratégia és eljárások a minőség biztosítására

A Bölcsészettudományi Kar minőségbiztosítási rendszere összhangban a főiskola minőségbiztosítási rendszerével önértékelésen alapul. A kari stratégia tervezésének alapja az Intézményfejlesztési Terv, a kari küldetésnyilatkozat, az éves szakjelentések, valamint a négy évente végzett kari önértékelés. A karon a minőségbiztosítási rendszer működésének koordinálást a Minőségügyi Bizottság végzi. A bizottság értékeli a kar/szakok önértékelő jelentéseit, belső audit formájában ellenőrzi a szakok által kitűzött minőségbiztosítási tervek érvényesülését, kivizsgálja a képzések minőségével kapcsolatos esetleges panaszokat, elkészíti az éves értékelő jelentést, valamint előkészíti és koordinálja az oktatói munka hallgatói véleményezésének lebonyolítását.

3.2. Képzési programok indítása követése és rendszeres belső értékelése

A képzési programok indítása és követése a karon szabályozott körülmények között folyik, a főiskola Képzési szabályzatának megfelelően. A karon alapszakok, tanári mesterszakok, osztatlan tanárképzési szakok, diszciplináris mesterszakok és doktori iskola működik, a minőségbiztosítás és a követhetőség jól érvényesül. A végzett hallgatók nyomon követését az *Alumni- és DPR Iroda* végzi intézményi szinten, az eredményeket a *Minőségügyi Bizottság* értékeli.

3.3. A hallgatói teljesítmények értékelési rendszere

A hallgatói teljesítmények értékelése a főiskola szabályzatai alapján történik. A szabályzat a főiskola minden hallgatójára érvényes és az intézmény valamennyi alkalmazottja eszerint jár el. A tanegység tananyag tartalmának elsajátítását mérő szóbeli vagy írásbeli vizsgák értékelése az oktató kompetenciája. A művészeti tanszékeken a gyakorlati jeggyel és vizsgajeggyel osztályozott kurzusok mellett az alkotó munka eredményeit is értékelik.

3.4. Az oktatók minőségének biztosítása

Az oktatók tudományos felkészültségét bizonyítja, hogy a karon a minősítettség **74%-os**, azaz 89 főállású oktatóból **66** rendelkezik tudományos fokozattal. Az előlépések feltételeit az oktatói előlépési szabályzat határozza meg. A tanárképzés elsődlegessége folytán a tudományos tevékenységen kívül alapvető szempont a módszertan korszerű oktatása. A kar 2006 óta a képzők képzése keretében félévenként 2-3 napos intenzív tréninget végez.

3.5. Tanulástámogatás, eszközök és hallgatói szolgáltatások

A kar tanszékei a *Líceumban*, az *Egészségház utcában* és a *Leányka úton* helyezkednek el. A Líceum felújítása jelentősen javította az ott működő intézetek elhelyezését. Jelentősen megnőtt a könyvtár alapterülete és az új olvasótermek alkalmasak tanórák megtartására is. A tanulástámogatási eszközök és hallgatói szolgáltatások főiskolai szinten megfelelően működnek.

3.6. A kar belső információs rendszere

A hallgatói előremenetel nyomon követésének egyik eszköze a NEPTUN. A mesterképzésben résztvevő hallgatók, illetve oktatók elektronikus interaktív felülete az e- portfóliós felület. A kar félévente gyűjti az információkat az oktatói munkát illetően. a belső információs rendszer további elemei a tan-székvezetői értekezletek, fórumok, valamint az évenkénti szakjelentések.

3.7. Nyilvánosság, a közvélemény tájékoztatása

A BTK programjairól rendszeresen beszámol a *Líceum TV*, a *Líceumi WEB-rádió*, illetve a *Líceumi Paletta*. A kari honlap tájékoztat a szakokról a felvételi lehetőségekről, az aktuális programokról, a tanszéki honlapokon a szükséges tanulmányi információkon kívül letölthetőek az oktatási segédanyagok.

III. A kar további működésére vonatkozó javaslatok

A C-SWOT analízis részletesebb végrehajtása, a lehetséges stratégiák kijelölése, az azokban rejlő előnyök és hátrányok világos megfogalmazása mellett javasolt a következők megfontolása.

1. Az egységes kari szervezeti működés érdekében az önálló tanszékek intézetekbe való szervezése.
2. A felsőoktatási szakképzésekben és a szakirányú továbbképzésekben rejlő lehetőségek jobb kihasználása; ezzel a kar képzési kínálatának rugalmasabbá tétele és bővítése.
3. A tudományos diákköri munka intenzitásának növelése a *magyar nyelv és irodalom*, a *filozófia*, a *német nyelv és irodalom*, valamint az *amerikanisztika* szakos hallgatók körében.
4. A kar pályázati aktivitása alacsony, a felsőoktatás mai állami finanszírozásának beszűkülése miatt ezen a téren mindenképpen változásra van szükség, keresni kell a lehetőségeket a saját bevételek növelésére, források feltárására.
5. Az amortizálódás jeleit mutató kari infrastruktúra, géppark megújítása – saját erőforrásokból vagy célzott pályázati tevékenység eredményeként.

COMENIUS KAR
akkreditációs értékelése

I. Akkreditációs minősítés

<p>EKF Comenius Kar</p>	<p>A (akkreditált)</p> <p>A kar akkreditációja – az akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén – 2016. december 31-ig hatályos, 2015. november 30-ig történt rektori tájékoztatás benyújtása és 2016-ban induló követő (monitor) vizsgálat közbeiktatásával.</p>
---	---

Az akkreditációs minősítés indoklása

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. tv. vonatkozó §-ai, illetve a MAB akkreditációs elvárásai alapján a(z) Eszterházy Károly Főiskola **Comenius Karát** a MAB **főiskolai karként akkreditálja**.¹ A jogszabályoknak és az akkreditációs elvárásoknak való megfelelés tekintetében a MAB a következőket állapította meg:

- Egy képzési területen², több, a képzési programban rögzített szakmailag összetartozó képzés³ oktatási és tudományos kutatási, illetve alkotóművészeti tevékenység feladatait látja el.
- Az oktatott szakokhoz, azok számához, a tudományági sajátosságokhoz igazodó oktatói-kutatói testület tekintetében a teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatóinak létszáma nem éri el a 35 főt, mindösszesen 24 fő.
- A teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók, kutatók legalább **egyharmadának** van tudományos fokozata (**24 főből** összesen **9 fő: 37,5 %**).
- Rendelkezik a karon folyó képzésekhez és a tudományos kutatáshoz szükséges tárgyi feltételekkel (megfelelő épülettel – benne a funkciók teljesítésére alkalmas szervezetszerű terekkel; előadóteremmel, szemináriumi helyiséggel, intézményi/kari könyvtárral, informatikai háttérrel, megfelelő hozzáférésekkel, gyakorlóhelyekkel – valamint kollégiumi férőhelyek, sport és kulturális létesítmények, diákétkezési lehetőségek igénybevitelével) és pénzügyi eszközökkel.
- A kar minőségbiztosítási és -fejlesztési folyamatai – ennek keretei között a vezetési, tervezési, ellenőrzési, mérési és értékelési eljárások – megfelelőségére a törekvések, tervek és intézkedések elfogadhatók.

A Comenius Kar 2013. július 1-ével került az EKF fennhatósága alá a felsőoktatásért felelős miniszter döntése nyomán. Korábban 2000-től kezdődően a Miskolci Egyetemhez tartozott, ezalatt helyzete évről-évre romlott, és hovatovább a megszűnés veszélye fenyegette. Ennek bekövetkezte egy ilyen nagy múltú intézmény esetében hatalmas veszteség lett volna a magyar felsőoktatás egésze, de az adott régió szempontjából különösképpen. Az EKF felismerte a helyzet tarthatatlanságát, és intézkedési tervet készített a CK működésének stabilizálásának és fenntartható fejlődésének biztosítására, valamint arra, miként lehetne a TTKK-en és a CK-n folyó, hasonló jellegű képzéseket harmonizálni egymással. A főiskola jelenlegi rektora, elődjét bízta meg a konszolidációs folyamat levezénylésével, melyhez kapcsolódóan az alább intézkedések születtek:

1. *A tantervek felülvizsgálata és korszerűsítése, melynek keretében*
  - *felszámolták a tantárgyak szétaprózottságát a tantárgyak számának csökkentésével és a kredites tanegységek összevonásával;*
  - *a 3 éves óvopedagógus és a 4 éves tanító szakon új tantervet vezettek be felmenő rendszerben;*

¹ Nftv. 115.§ (4) Az e törvénynek megfelelő fenntartási rendszert, intézményi, szervezeti felépítést, személyi feltételeket – ha e törvény eltérő rendelkezést nem tartalmaz – a felsőoktatási intézményeknél **2015. szeptember 1-jéig kell kialakítani.**

² A vonatkozó képzési terület: *pedagógusképzés.*

³ Ld.: a *Függelékben* felsorolt szakok jegyzékét.

- a főiskolához történő csatlakozásnak köszönhetően színesedett a kötelezően, ill. szabadon választható modulok köre.
2. A gyakorlati képzés rendezése céljából
- felülvizsgálták a két szak gyakorló tanítási rendszerét;
  - az óvodapedagógus szakosok gyakorlati képzése megnyugtató módon működik a helyi Carolina Óvoda és Bölcsőde jóvoltából;
  - a tanító szakosok gyakorlati képzése új helyszínen, a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolában folytatódik.
3. Képzésfejlesztési programok meghirdetése, tervezése
- összesen 9 képzés indult (alapképzés, mesterképzés, felsőoktatási szakképzés), továbbá 5 szakirányú továbbképzési szak szerepel a főiskola honlapján megnevezett képzési kínálatában.
  - a további tervek között szerepel – a regionális vállalkozói szférával való együttműködésben – a turisztikával összefüggő képzési lehetőségek kiaknázása;
  - a képzésben nagyobb teret kell biztosítani a roma és más kisebbségek igényeit támogató képzési formáknak;
  - az ehhez szükséges forrásokat TÁMOP pályázatok biztosítják.
4. Erőforrások
- a kar 2014. július 1-jével kinevezett új, megbízott dékán vezeti;
  - az intézmény dolgozóinak létszáma 2014. augusztus 31-én **46 fő** (2012-13-ban még 57 fő);
  - oktató-kutató létszám 30 fő, ebből **24** teljes munkaidőben foglalkoztatott oktató (ebből 21 fő tantárgyfelelős), 13 fő óraadó (ebből 7 fő nyugállományú tantárgyfelelős oktató);
  - a főállású oktatók közül jelenleg **9 fő** (37,5%) rendelkezik doktori fokozattal, 2015-ben további 4 védés várható;
  - részmunkaidős (félállású) terheléssel karközi foglalkoztatás formájában 2015. szeptember 1-jétől további 6 fővel tervezik bővíteni a kar oktatói állományát.
  - az oktatói korfa csökkenő tendenciát mutat;
  - a drámaian csökkenő hallgatói létszámhoz viszonyítva indokolatlanul magas az oktatók száma;
  - gyenge a tudományos kutatási tevékenység.
5. A megújult, korszerű, a főiskola informatikai rendszerébe integrált kari honlap nyilvános felületet biztosít a széleskörű tájékoztatásra.

Az Eszterházy Károly Főiskola jelentős erőfeszítéseket tett a *Comenius Kar* és így a karon folyó képzések konszolidálása érdekében, ugyanakkor a főiskolai karral szembeni törvényi és akkreditációs elvárásokat (pl. a teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók létszáma érje el a 35 főt) a sárospataki szervezeti egység még mindig nem teljesíti. Részmunkaidős (félállású) terheléssel, karközi foglalkoztatás formájában 2015. szeptember 1-jétől további 6 fővel tervezik bővíteni a kar oktatói állományát. Minősítettségek tekintetében 2015. végéig várhatóan 4-5 fő szerez doktori fokozatot.

A kari és a két alapszakon (*tanító* és *óvodapedagógus*) folyó képzés⁴ működésének javítása érdekében tett intézkedésekről szóló 2014. október 6-án kelt rektori tájékoztató szerint a korábbi állapothoz képest az oktatók száma és minősítettsége tekintetében mutatkozik előrelépés, de a kar 2015 őszére – jelenleg megítélhetően – a tervezett intézkedések nyomán (4 most részfoglalkozású oktató teljes munkaidőben való foglalkoztatása) sem fogja elérni a törvényben előírt teljes munkaidős létszámot.

A Comenius Kar számára az akkreditációs határidő lejártá előtt egy év áll rendelkezésre az intézkedési tervében megcélzott 2015. szeptember 1-jei kari státuszfeltételek megvalósításához. A főiskolába történő integráció megvalósulásának áttekintésére a 2015-16-os tanévben a MAB újabb akkreditációs vizsgálat keretében kívánja megvizsgálni a főiskola intézkedéseinek nyomán a kari működés feltételeinek megvalósulását. A MAB a monitoreljárásról 2016-ban újabb határozatot hoz.

⁴ A *tanító* és *óvodapedagógus* alapszakok monitor eljárását a MAB 2014. december 12-i plenáris ülésén külön napirendben tárgyalja.

GAZDASÁG- ÉS TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KAR
akkreditációs értékelése

I. Akkreditációs minősítés

<p>EKF Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar</p>	<p>A (akkreditált) A kar akkreditációja – az akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén – 2019. december 31-ig hatályos.</p>
---	--

Az akkreditációs minősítés indoklása

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. tv. vonatkozó §-ai, illetve a MAB akkreditációs elvárásai alapján a(z) Eszterházy Károly Főiskola **Gazdaság- és Társadalomtudományi Karát a MAB főiskolai karként akkreditálja**. A jogszabályoknak és az akkreditációs elvárásoknak való megfelelés tekintetében a MAB a következőket állapította meg:

- Több képzési területen¹ több, a képzési programban rögzített szakmailag összetartozó képzés² oktatási és tudományos kutatási, illetve alkotóművészeti tevékenység feladatait látja el.
- Rendelkezik az oktatott szakokhoz, azok számához, a tudományági sajátosságokhoz igazodó oktatói-kutatói testülettel: a teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatóinak létszáma eléri a **35 főt**, összesen **46 fő**.
- A teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók, kutatók legalább **egyharmadának** van tudományos fokozata (**46 főből 25 fő: 46%**).
- Rendelkezik a karon folyó képzésekhez és a tudományos kutatáshoz szükséges tárgyi feltételekkel (megfelelő épülettel – benne a funkciók teljesítésére alkalmas szervezetszerű terekkel; előadóteremmel, szemináriumi helyiséggel, intézményi/kari könyvtárral, informatikai háttérrel, megfelelő hozzáférésekkel, laboratóriummal, kísérleti és gyakorlóhelyekkel, műszerekkel – valamint kollégiumi férőhelyek, sport és kulturális létesítmények, diákétkezési lehetőségek igénybevételeivel) és pénzügyi eszközökkel.
- A kar minőségbiztosítási és -fejlesztési folyamatai – ennek keretei között a vezetési, tervezési, ellenőrzési, mérési és értékelési eljárások – megfelelőek

¹ A vonatkozó képzési területek: gazdaságtudomány, informatika, társadalomtudomány, pedagógusképzés.

² Ld.: a Függelékben felsorolt szakok jegyzékét

II. Minőségértékelés

II.1. A kar általános helyzetképe

A 2002-ben megalakított *Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar* az önálló tanárképzési kar létrehozását követően jelentős szervezeti változáson ment keresztül. A beszámolási időszakban jelentősen nőtt a kar oktatóinak minősítettsége, így biztosítani tudja saját szakterületein a színvonalas képzéseket, képes a főiskolai átvittatási igények kielégítésére, valamint a régió igényeihez igazodva jelentős kutatási tevékenységet folytat.

Alapdokumentumainak kidolgozottsága megfelelő, küldetésnyilatkozatában kiemelt feladatának tartja az elismert minőségi oktatást és kutatást. Szervezeti felépítése a beszámolási időszak során az előtte álló feladatokkal összhangban változott, s ez oktatói létszámának változását is jelentette, hiszen az *Idegen nyelvi kommunikációs intézetbe* más karokról is kerültek át nyelvtanárok. Legfőbb döntéshozó szerve a *Kari Tanács*, melynek munkáját a *Minőségbiztosítási és -értékelési bizottság*, *Képzésfejlesztési és kredit bizottság*, *Tudományos bizottság*, *Kari Tanulmányi Bizottság*, valamint a *TDK bizottság* segíti. 2010-ben került kialakításra a kari stratégia, ezt stratégiai akciók segítik. A kar vezetői és oktatói a minőség mellett elkötelezettek, évente minőségügyi önértékelést végeznek, a szakos képzések értékelő jelentéseit a Kari Tanács tárgyalja meg.

A Kari Tanács mellett működő bizottságokban a kari HÖK képviselői is jelen vannak, szavazati joggal rendelkeznek, részt vesznek a kari döntések meghozatalában. Emellett a kar vezetése rendszeres, személyes konzultációt tart fenn a HÖK képviselőivel.

A kari humán erőforrás stratégiájában célul tűzte ki a minősített oktatók számának növelését, s ennek eredményeként a vizsgált időszakban ez az arány 36%-ról **46%**-ra emelkedett. (A minősítettségi arány javulását negatívan befolyásolta, hogy az *Idegen nyelvi kommunikációs intézetből* a karra került új munkatársak, oktatók többnyire nem minősített nyelvtanárok.)

A karok közötti együttműködés egyik formájaként a GTK biztosítja a főiskolán lévő valamennyi képzésben a gazdasági jellegű tantárgyak oktatását, a GTK és a TTK közös képzéseként valósul meg a *gazdasági informatikus* képzés, valamint a *közgazdász tanári* felkészítésben a GTK-hoz tartozik a szakmai és szakmódszertani rész. A kar jelentősen szélesítette kapcsolatrendszerét a gazdasági élet szereplőivel, a régióbeli kereskedelmi és iparkamarákkal, a hazai felsőoktatási intézményekkel, valamint külföldi partnerekkel.

A kar C-SWOT analízisében részletesen és reálisan elemezték a fejlesztendő területeket. Valós probléma, hogy az oktatói létszám alacsony, így egy oktató sokféle ismeretet, tantárgyat, oktat. Az is kétségtelen, hogy a kar infrastrukturális ellátottságának színvonala romló.

II.2 A kar kulcsfontosságú eredményei

1. Oktatás

A kar képzési szerkezete, a képzések eredményessége, végzetek elhelyezkedése

A karon 6 alapszakon, 4 mesterképzésen, (1 diszciplináris, két tanári szakképzettség és egy osztatlan tanári), valamint két szakirányú továbbképzésben és 5 felsőoktatási szakképzésben folyik oktatás. A kari elemzések azt mutatják, hogy felvett hallgatóik felkészültsége közepes vagy annál magasabb szintű. A kar vezetése kiemelt figyelmet fordít a hallgatói lemorzsolódás csökkentésére, s a probléma megoldására létrehozta azt a szakmai idegen nyelvi csoportot, melynek feladata a hallgatók szaknyelvi felkészítése. A Kari Tanács határozatának megfelelően új, "*alapozó gazdaságtan*" tantárgyat vezettek be, amely azoknak a hallgatóknak ajánlott, akik nem közgazdasági jellegű középiskolából kerülnek a karra. Ugyancsak a hallgatói lemorzsolódás mérséklése érdekében oktatják az "*elemi gazdasági számítások*" tantárgyat.

A karon működő intézetek és önálló tanszékek tudományos diákköri tevékenységét a kari TDK elnök irányítja. Az intézmény az OTDK-ra továbbjutó hallgatókat ösztöndíj kiegészítés formájában jutalmazza. A karon eddig már több hallgató ért el OTDK helyezést. Támogatandó a kar azon célkitűzése, hogy a jövőben növelje a TDK munkába bekapcsolódó hallgatók arányát.

A főiskola megbízásából a Gazdaságtudományi Intézet kollégái TÁMOP pályázat keretében a régió munkáltatói körében kompetencia igényfelmérést végeztek 2010-ben. Ennek a mérésnek az eredményeit a kar felhasználja az egyes szakok fejlesztésében. A megkérdezett munkaadók fele jelezte, hogy elégedett az elvárt kompetenciákkal. A vizsgált térségben a karon végzett hallgatók megfelelnek a munkaerő-piaci elvárásoknak. Célszerű lenne kari méréseket is bevezetni a munkaerő-piaci szereplők körében.

2. Kutatás-fejlesztés, alkotó/művészeti tevékenység

A kar oktatóinak tudományos kutatási és publikációs tevékenységét az éves kari minőségügyi jelentések készítése során értékeli a kar vezetése. Publikációs tevékenységük az oktatói állománnyal, valamint a tudományterületekkel összhangban van. A karon született tudományos publikációk száma a vizsgált időszakban pozitív fejlődési tendenciát mutat. Jelentős javulás tapasztalható a külföldi és hazai konferenciák részvételi mutatóiban. A tudományos kutatómunka részben a kari Tudományos Bizottság koordinálásával, részben fókuszált egyéni kutatások keretében zajlik. A kar Gazdaságtudományi Intézete azzal a céllal alapította meg a *Regionális Gazdaságfejlesztési Kutatócsoportot*, hogy a nagy számban folyó egyéni alkalmazott kutatások helyett bizonyos esetekben néhány téma koncentrált kutatásában tevékenykedjenek a kutatók. A kutatócsoport eredményesen működik, számos felsőoktatási intézménnyel dolgozik együtt. A kar törekvése a külföldi hallgatók számának növelése irányában üdvözlendő.

3. Gazdálkodás

A GTK gazdálkodásának forrása túlnyomó részben költségvetési támogatásból és költségterítésből áll. A saját bevételek aránya minimális. A több lépcsőben bekövetkezett költségvetési támogatás zárolása a kar gazdálkodására is jelentős hatást gyakorolt. A kar költségvetését nehezítette, hogy a felsőoktatás finanszírozási rendszerének módosulása következtében az általuk gondozott szakok mindegyike költségterítéses lett. A kar pályázati tevékenysége 2009-2011 közötti időszakban növekvő tendenciát mutat, majd a 2012-2013 közötti időszakban jelentős csökkenés tapasztalható, ez intézkedést kíván.

II.3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata

3.1. Stratégia és eljárások a minőség biztosítására

A Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar minőségbiztosítási rendszere összhangban a főiskola minőségbiztosítási rendszerével önértékelésen alapul. Az Intézményfejlesztési tervvel összhangban kialakított kari stratégiájuk és küldetésnyilatkozatuk tükrözi a kar elkötelezettségét a minőség iránt. A minőségcélok minden dolgozójuk előtt ismertek, a kari honlapon nyilvánosan hozzáférhetők. A kari *Minőségfejlesztési- és értékelési bizottság* évente értékeli a képzési követelmények érvényesülését, a karon működő képzések minőségét, személyi és tárgyi feltételeinek fennállását, összegzi az oktatási és kutatási tevékenység éves jelentését, a szakjelentések főbb megállapításait, és megfogalmazza intézkedési javaslatait a kar vezetése számára.

3.2. Képzési programok indítása, követése és rendszeres belső értékelése

A képzési programok indítása és követése a karon szabályozott körülmények között folyik. A képzés indításának fontos lépései: a munkaerő-piaci igények elemzése, a társadalmi elvárások meghatározása, valamint a kapacitások figyelembe vétele. A kar által gondozott szakok között is érvényesülnek az egymást erősítő, szinergikus hatások. A GTK a főiskola más karai számára is végez átiktatást, így a TTK-ra és TKTK-ra. A karon is követik a *Tantárgyi optimalizációs programot* és a *Tantervi optimalizációs programot* is. Visszacsatolási rendszerük vizsgálja a gyakorlólhelyek jelzéseit a munkaerő-piaci szereplők elvárásait, a Diplomás Pályakövetési Rendszer mérési eredményeit, valamint a *Regionális gazdaságfejlesztési kutatócsoport* jelzéseit.

3.3. A hallgatói teljesítmények értékelési rendszere

A hallgatói teljesítmények értékelése a főiskola szabályzatai alapján történik. A hallgatók képességeinek és ismereteinek szélesebb körű értékelése érdekében az oktatók arra törekcszenek, hogy az érdem-

jegy kialakításában ne csak a lexikális ismeretek értékelésére kerüljön sor, hanem az elkészített házi feladatok, az órai csoportmunkák és prezentációk is részét képezzék az érdemjegyeknek.

3.4. Az oktatók minőségének biztosítása

A kar oktatói rendelkeznek a szükséges szakmai felkészültséggel. Az oktatók előléptetésénél vagy az új oktatók kinevezésénél az oktatói, kutatói és tanári követelményrendszert alkalmazzák, mely az intézmény minőségbiztosítási rendszerének belső szabályzata. Az oktatók tevékenységének értékelése pontrendszer alapján történik, ebben minden lezárt tanévet követően történik a kitöltés, részben maga az oktató, részben a tanszékvezető által. A tanszéki értekezleteken a teljesítmények alakulását, összesített trendjét megbeszélik. A kar elvégzi az oktatói munka hallgatói véleményezését (OMHV) is, bár a válaszadási arány a hallgatók részéről alacsony.

3.5. Tanulástámogatás, eszközök és hallgatói szolgáltatások

Az oktatási infrastruktúra a különböző képzési programokhoz igazodva biztosítja a hallgatók oktatásának megfelelő feltételeit. Az épületben minden előadóban fixen beépített projektor és vezeték nélküli internet segíti az oktatást. A kar infrastrukturális ellátottságának színvonala csökkenő tendenciát mutat, az eszközpark avuló, kiépítettsége hiányos.

3.6. Belső információs rendszer

A GTK belső és külső kommunikációs csatornáit az intézményben meglévő és hatékonyan működő kommunikációs formákhoz illeszkednek, emellett a kar önállóan tekinthető kommunikációjának célja a hallgatóinak és oktatóinak informálása, az intézményi, kari célokkal történő megismertetése, illetve a kar minél eredményesebb működését szolgáló információ gyűjtés úgy a hallgatóktól, mint a kar dolgozóitól.

3.7. Nyilvánosság, a közvélemény tájékoztatása

A Gazdaságtudományi Intézet, illetve az önálló tanszékek által szervezett különböző szakmai, tudományos, kulturális programokról rendszeresen beszámol a *Líceum TV*, a *Líceumi WEB-rádió*, illetve a *Líceumi Paletta*, de arra is törekszenek, hogy az információk eljussanak a regionális és országos médiumokhoz is. A kar egységeinek munkájáról megjelent médiatudósítások elérhetőek a tanszéki hirdetőtáblákon, illetve online felületeken. A GTK egységei folyamatos együttműködést tartanak fent a régió gazdasági életének néhány meghatározó képviselőjével, mely kapcsolatnak egyik intézményesített formája a *Regionális gazdaságfejlesztési kutatócsoport* tevékenysége.

III. A kar további működésére vonatkozó javaslatok

1. Lehetőségeik jobb kihasználása pl. a felsőoktatási szakképzéseket illetően, valamint az ERAMUS-kapcsolatokban, az oktatói-kutatói mobilitás növelése a nemzetközi projektekbe való bekapcsolódás érdekében.
2. Az elmélyültebb és koncentráltabb oktató- és kutatómunka biztosítása érdekében az egy oktatóra jutó különféle oktatási területek számának lehetőség szerinti csökkentése.
3. Az oktatói aktivitás növelése a TDK munka elősegítésében, ezen keresztül a hallgatók jobb szereplésének elősegítése az OTDK-kon.
4. A kar romló infrastrukturális ellátottságának javítása érdekében a pályázati tevékenység intenzifikálása.
5. A HÖK-vel való együttműködés szorosabbra fonása a pályázati és mobilitási lehetőségek jobb kihasználása érdekében, valamint az OMHV válaszadási arány növelésében.

TANÁRKÉPZÉSI ÉS TUDÁSTECHNOLÓGIAI KAR
akkreditációs értékelése

I. Akkreditációs minősítés

<p>EKF Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar</p>	<p>A (akkreditált) A kar akkreditációja – az akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén – 2019. december 31-ig hatályos.</p>
--	--

Az akkreditációs döntés indoklása

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. tv. vonatkozó §-ai, illetve a MAB akkreditációs elvárásai alapján az Eszterházy Károly Főiskola **Tanárképzési és Tudástechnológiai Karát** a MAB **főiskolai karként akkreditálja**. A jogszabályoknak és az akkreditációs elvárásoknak való megfelelés tekintetében a MAB a következőket állapította meg:

- Több képzési területen¹, egy tudományterületen² több, a képzési programban rögzített szakmailag összetartozó képzés³ oktatási és tudományos kutatási, illetve alkotóművészeti tevékenység feladatait látja el.
- Rendelkezik az oktatott szakokhoz, azok számához, a tudományági sajátosságokhoz igazodó oktatói-kutatói testülettel: a teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatóinak létszáma eléri a **35 főt**, összesen **57 fő**.
- A teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók, kutatók legalább egyharmadának van tudományos fokozata (**57 főből 38 fő: 66%**).
- A kar rendelkezik a képzéshez és a tudományos kutatáshoz szükséges tárgyi feltételekkel (megfelelő épületekkel – bennük a funkciók teljesítésére alkalmas szervezetszerű terekkel; intézményi könyvtárral, informatikai háttérrel – megfelelő hozzáférésekkel, laboratóriummal, kísérleti és gyakorlóhelyekkel, műszerekkel, nyersanyagokkal és más eszközökkel, valamint kollégiumi férőhelyekkel, sport és kulturális létesítményekkel, diákétkezési lehetőségekkel, további szükségessé szociális-ellátó eszközparkkal).

¹ A vonatkozó képzési területek felsorolása: *bölcsészettudomány, társadalomtudomány, pedagógusképzés, művészet, művészetközvetítés.*

² Vonatkozó tudományterület: *bölcsészettudományok.*

³ Ld.: a *Függelékben* felsorolt szakok jegyzékét

II. Minőségértékelés

II.1. A kar általános helyzetképe

A Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar (TKTK) 2007 óta működik önálló karként. Legutóbb 2009-ben intézményi akkreditációs vizsgálat eredményeként akkreditálta a MAB, s az értékelés ajánlásainak megfelelően a TKTK erősítette a regionális köznevelési intézményekkel és a szociális szférával való kapcsolatrendszerét.

A kar fő célkitűzése, hogy az „észak-magyarországi régió meghatározó szellemi és tudásközpontjává váljon a neveléstudományi képzések, a tanárképzések, valamint az ezt támogató információ és kommunikációs technológiák fejlesztése terén”. A megvalósítás érdekében szinte minden vonatkozásban célratorően, magas színvonalon végzi a kar e szerteágazó munkáját.

A dékáni vezetés alatt álló három fő szervezeti egység: a *Médiainformatikai Intézet*, öt önálló tanszék, valamint az *Észak-Magyarországi Regionális Pedagógusképzési Kutató- és Szolgáltató Központ* (ÉRPEK). A főként pedagógiai és pszichológiai stúdiumokat vezető öt önálló tanszék színvonalas munkát végez; külön elismerést érdemel a gyakorlóiskolával és a külső partnerintézményekkel, főként a tanárjelöltek gyakorlómunkáját segítő számtalan külső oktatási intézménnyel való szoros együttműködés.

Az 57 teljes munkaidőben foglalkoztatott (AT) oktató kétharmada rendelkezik tudományos fokozattal, az egy minősített AT oktatóra jutó, nappali képzésben részt vevő hallgatók száma 17 fő.

Az alap- és mesterképzések, valamint szakirányú továbbképzések mellett – egyedüli hazai főiskolaként – 2012 óta PhD képzést is folytatnak a Neveléstudományi doktori iskolában, öt programmal.

A TKTK vezetése tisztában van vele, hogy az elsőéves hallgatók létszámának megcsappanása nyugtalanító jelenség, ezért is szorgalmazza az óvopedagógus- és tanítóképzés jövő évi beindítását 30-30 hallgatóval.

Bízató, hogy míg a teljes idejű képzésben részt vevő elsőévesek száma csökkenő tendenciát mutat, a részidejűeké évről-évre növekszik, és ma már bő négyszer annyian vesznek részt részidejű képzésben, mint teljes idejűben.

A kar minőségbiztosítási és -fejlesztési folyamatai – ennek keretei között a vezetési, tervezési, ellenőrzési, mérési és értékelési eljárások – kiválóak.

A kari önértékelésben közölt SWOT-analízis számos problémájukra rávilágít, így többek között a vidéki létből eredő gondokra, az állami finanszírozás kiszámíthatatlan és egyre zsugorodó voltára, a hallgatói és oktatói létszám csökkenésére, a korfa elöregedésére, a növekvő óraterhelésre, a segéderő hiányára, valamint a korlátozott kutatási és publikálási lehetőségekre.

II.2 A Kar kulcsfontosságú eredményei

1. Oktatás

A karon minden képzési szinten, tehát felsőfokú szakképzésben, 6 alap- és 4 diszciplináris mesterképzési szakon, tanári mesterszakon 9 szakképzettséget adóan, 6 osztatlan tanárszakon, több szakirányú továbbképzési szakon és felsőoktatási szakképzésben folyik képzés. Emellett két éve a Neveléstudományi doktori iskolájukban PhD képzést is folytatnak.

A tantárgyfelosztást vizsgálva megállapítható, hogy a szakmódszertanra (tantárgy-pedagógiára) mind-ezidáig a kellenél kevesebb figyelem irányult. E téren jelentős változást eredményezhet a *Tanárképző Központ* (TK) létrehozása, amely célul tűzte ki, hogy az eddiginél szorosabb kapcsolatot épít ki a diszciplináris, pedagógiai és pszichológiai, illetve a szakmódszertani képzés között.

A gyakorló bölcsődében dolgozók emberi és szakmai felkészültsége alapos. Támogatható azon véleményük, mely szerint – szemben a hazai gyakorlattal – a csecsemőgondozást és az óvodai képzést valójában egységes folyamatként kellene kezelni.

A gyakorlóiskolák felkészültsége is megfelelő. A két gyakorlóiskolában összevont egységben közel 2000 gyermek tanul; az általános iskolai és középiskolai tanulók részaránya 60-40%. Az oktatómunkát 155 pedagógus végzi 40 technikai dolgozó közreműködésével. A gyakorlóiskolában és a velük

együttműködő külső iskolákban évente mintegy 600 tanárjelölt gyakorol. Arra törekednek, hogy a gyakorlóiskola „a hallgatók házigazdája, és ne csak gazdája legyen”. Az iskola informatikai ellátottsága (460 táblagép) hazai viszonylatban kiemelkedő.

Az ismét bevezetett osztatlan tanárképzés előírja, hogy a féléves gyakorlótanítást követően a frissdiplomás pedagógusok első tanévüket külső iskolákban töltsék; az ezzel kapcsolatos koordinációs munka súlyos terhet ró a gyakorlóiskolára. Ennél sokkal súlyosabb gond, hogy a kétlépcsős tanárképzési rendszert felváltó osztatlan pedagógusképzés szembemegy a szerte Európában bevezetett bolognai folyamattal, aminek következtében elveszíti EU-konform jellegét.

A hallgatók csökkenő létszámának megállítása végett a főiskola (és ezen belül a TKTK) számos intézkedést hozott. *Roadshow*-k, regionális tanulmányi versenyek, intézményesülő személyes kapcsolathálózatok, *Tehetségútlevél* elnevezésű pályázat, a beiratkozott hallgatók lappal való ingyenes ellátása, remek kollégiumi elhelyezések – mindezek a fiatalok Egerbe „csábítását” szolgálják. A hallgatók szinte egyöntetűen a főiskola által nyújtott kedvező lehetőségeket méltatták.

2. Kutatás-fejlesztés, alkotó/művészeti tevékenység

A *Médiainformatikai Intézet* kivételesen gazdag technológiai és szakmai felkészültségű, nemzetközi szinten is versenyképes oktatási egység. Komoly veszélyt jelent azonban a jövőre nézve a géppark elöregedése, a teljes amortizációhoz közeli állapota.

Az *Észak-magyarországi Regionális Pedagógusképzési Kutató- és Szolgáltató Központ* (ÉRPEK) kiemelkedő tevékenységét publikációk hosszú sora igazolja. Vezető akadémikus oktatójuk elképzelése szerint a továbbképzéssel kapcsolatos témák helyett a jövőben inkább az alkalmazott kutatásokat fogják előtérbe helyezni, tudományos módszerekkel vizsgálva, miként lehetne a magyar közoktatás helyzetén javítani. Ennek szellemében az ÉRPEK a nemzetközi tapasztalatok hazai adaptálásán dolgozik, melynek fókuszában a korszerű digitális eszközök és az emberi kapcsolatok összefüggése áll, különös tekintettel a „szegényvilág” problémakörére. Az ÉRPEK-en kívül a karon nyolc további kutatócsoportot működik igen eredményesen: ezt nagyszámú és kiváló minőségű publikációk, valamint hazai és nemzetközi konferenciákon való megjelenések bizonyítják.

3. Gazdálkodás

A TKTK – mint ahogy a főiskola egésze – nem beletörődve szemléli a felsőoktatásban tapasztalható romló tendenciákat, hanem proaktív módon, folyamatosan benyújtott (és elnyert) pályázatokkal próbál javítani a helyzetén. Ez a hozzáállás mindenekelőtt a tavaly leköszönt, karizmatikus rektor tehetségének és fáradhatatlanságának köszönhető, továbbá annak, hogy kiváló munkatársakkal vette körül magát. Az új rektor, munkája első félévének eredményeiből ítélve, lendülettel folytatja elődje munkáját.

II.3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata

A TKTK minőségbiztosítási törekvéseit a 7 tagú Stratégiai és Minőségbiztosítási Bizottság valósítja meg. Sikerült a hallgatói visszajelzések számát szaporítani, olyannyira, hogy szemben a 2012/2013. tanévvel, amikor egyetlen diák sem töltötte ki a hallgatói kérdőívet, az idei tanévben már 1600 kérdőív adatait lehetett kiértékelni. Ugyancsak dicsérendő a TKTK, azon belül az egyes szakok önértékelési rendszere.

Az ismert kedvezőtlen helyzet, hogy a hazai végzett hallgatók mintegy 30%-a nyelvvizsga hiányában nem veheti át a diplomáját, a TKTK-n valamivel kedvezőbb, itt a végzetek mintegy 20%-át érinti. S bár a főiskola is az átlag fölött teljesít, még azt is – joggal – kudarcként éli meg. Ellenlépésként a TKTK éveken át külső nyelvvizsga intézményekkel szerződött, melynek keretében az elsőévesek egy tanéven át heti nyolc órás ingyen nyelvtanfolyamon vehettek részt. 2013-ben az intézményi vezetés úgy döntött, hogy a nyelvvizsgát ezentúl belső erőből fogja megoldani. Az első év végén a hallgatók nem kötelező jelleggel nyelvvizsgát tehetnek az öt regionális nyelvvizsgahely valamelyikén.

A hallgatókkal való találkozás során kiderült, hogy döntő többségük nem vesz részt külföldi részképzésben, sőt nem is pályázik Erasmus- vagy valamely más ösztöndíjra.

A TKTK-n jelenleg hét kurzust lehet felvenni idegen nyelven – azért nem többet, mert viszonylag kevés az idegen nyelvű kurzusok színvonalas megtartására képes oktató. Ez sajnálatos, a változtatás

többek között azért is szükséges, mert tudvalévő, hogy az idegen nyelvű kurzusok vonzzák - a magyar hallgatók mellett - a külföldieket. Az oktatók idegennyelvi tudásának fejlődésén sokat lendíthetnek majd a főiskola külföldi felsőoktatási intézményekkel kialakított, egyre javuló kapcsolatai is.

Az önértékelés tájékoztat a TKTK-n folyó toleranciára nevelés eredményeiről, félő azonban, hogy az egri diákság egy részében is él az előítéletes gondolkodásmód.

III. A kar további működésére vonatkozó javaslatok

1. A TKTK őrizze meg önállóságát: önálló karként működjön tovább.
2. A közvetlen rektori irányítás alá tartozó *Tanárképző Központ* a tanárképzés teljes keresztmetszetéért feleljen, mert ez garantálja a tanárjelöltek elméleti és gyakorlati felkészítésének egyensúlyát.
3. A *Médiainformatikai Intézet* példáját követve célszerű az öt pedagógiai/pszichológiai tanszék közös intézetbe vonása, így a sokrétű (és talán túlságosan is differenciált) képzéseket átláthatóbbá, koncentráltabbá lehetne tenni.
4. A *Comenius Karral* közösen tervezzék meg az *óvopedagógus-* és a *tanító* képzés kari beindítását.
5. A kari humánerőforrás stratégiájába kerüljön be az oktatók idegennyelv-tudásának komoly fejlesztése, az idegen nyelven való oktatásra képessé tétele.
6. A kari HÖK szerepvállalása erősödjön a hallgatók hatékony tájékoztatásában külföldi részképzésekről, valamint a pályázatírási hajlandóságuk erősítésében.
7. Tartsanak a különféle előítéletekkel kapcsolatos, rendszeres kerekasztal beszélgetéseket meghívott szakértők vezetésével.

TERMÉSZETTUDOMÁNYI KAR akkreditációs értékelése

I. Akkreditációs minősítés

EKF Természettudományi Kar	A (akkreditált) A kar akkreditációja – az akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén – 2019. december 31-ig hatályos.
---	---

Az akkreditációs minősítés indoklása

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. tv. vonatkozó §-ai, illetve a MAB akkreditációs elvárásai alapján az Eszterházy Károly **Főiskola Természettudományi Karát** a **MAB főiskolai karként akkreditálja**. A jogszabályoknak és az akkreditációs elvárásoknak való megfelelés tekintetében a MAB a következőket állapította meg:

- Több képzési területen¹, több, a képzési programban rögzített szakmailag összetartozó képzés² oktatási és tudományos kutatási, illetve alkotóművészeti tevékenység feladatait látja el.
- Rendelkezik az oktatott szakokhoz, azok számához, a tudományos sajátosságokhoz igazodó oktatói-kutatói testülettel: a teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatóinak létszáma eléri a **35 főt**, mindösszesen **81 fő**.
- A teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók, kutatók legalább **egyharmadának** van tudományos fokozata (**81 főből 48 fő: 59%**).
- Rendelkezik a karon folyó képzésekhez és a tudományos kutatáshoz szükséges tárgyi feltételekkel (megfelelő épülettel – benne a funkciók teljesítésére alkalmas szervezetszerű terekkel; előadóteremmel, szemináriumi helyiséggel, intézményi/kari könyvtárral, informatikai háttérrel, megfelelő hozzáférésekkel, laboratóriummal, kísérleti és gyakorlóhelyekkel, műszerekkel – valamint kollégiumi férőhelyek, sport és kulturális létesítmények, diákétkezési lehetőségek igénybevételeivel) és pénzügyi eszközökkel.
- A kar minőségbiztosítási és -fejlesztési folyamatai – ennek keretei között a vezetési, tervezési, ellenőrzési, mérési és értékelési eljárások – megfelelőek.

¹ A vonatkozó képzési területek: *természettudomány, informatika, pedagógusképzés, sporttudomány.*

² Ld.: a *Függelékben* felsorolt szakok jegyzékét

II. Minőségértékelés

II.1. A kar általános helyzetképe

A karon természettudományi, informatikai és sporttudományi képzések folynak. Ez utóbbi egyedi megoldásnak számít Magyarországon, de logikailag jól indokolható a kapcsolat a sporttudományok és a kar többi képzési területe között, sok együttműködési lehetőséggel (hiszen a sporttudományban feltétlenül szükségesek pl. a biológiai alapismeretek). Az elmúlt időszakban a sporttudományok jól beépültek a kar szervezetébe.

A közelmúltban olyan oktatáspolitikai változások történtek, amelyek következtében a karnak nagymértékben át kellett alakítania képzését: a tanárképzésnek a Bolognai, többciklusú rendszerből való kivétele egy elsősorban tanárképzéssel foglalkozó karnak több szempontból is nehézséget jelent. Egyrészt az új, osztatlan tanárszakok KKK-i mások, ami jelentős oktatásszervezési nehézséget okoz, az átmeneti időszakban két különböző rendszerű tanárképzés fenntartási kötelezettségével, másrésztől hosszabb távú stratégiai jellegű kérdéseket is újra kell gondolni ezzel kapcsolatban, elsősorban a diszciplináris mesterképzések vonatkozásában. Ugyancsak komoly munkát okozott a felsőfokú szakképzés, illetve felsőoktatási szakképzés rendszerének átalakulása.

2010-ben született meg az új kari stratégia, amely négy célt fogalmaz meg eléggé általánosan ahhoz, hogy a megváltozott körülmények között is érvényesek maradjanak:

- A természet-és sporttudomány szépségeinek és értékeinek közvetítése,
- a kar regionális oktatási központtá válása,
- a kar regionális kutató- és tudásközpontként való működése,
- „Jól érezzük magunkat” típusú kar működtetése.”

Az oktatás döntően szépen felújított, ill. újonnan épített épületekben folyik, a laboratóriumok száma és felszereltsége jó. E terület reagálhat leghamarabb negatívan a költségvetési megszorításokra. Különösen problematikus, hogy a főiskola a korábban elindított „laptopot minden hallgatónak” akcióját az informatikai eszközök beszerzésére vonatkozó aktuális rendelkezések miatt jelenleg nem tudja folytatni.

A kar dokumentumai, szervezete, vezetése

A kar dokumentumai megfelelő részletezettséggel kidolgozottak. Az évenként készített kari minőségbiztosítási jelentések jó lehetőséget nyújtanak az eredmények és a teendők áttekintésére, a szükséges teendők és intézkedések megfogalmazására.

A kar a következő öt intézetre tagolódik: *Biológiai, Élelmiszertudományi, Földrajzi és környezettudományi, Matematikai és Informatikai, Testnevelési és sporttudományi*. Ez az összetétel visszatükröződik a Kari Tanács összetételében is. A HÖK a törvényi feltételeknek megfelelően vesz részt a kar munkájában (13 tagból 3 hallgató).

A főiskola tantárgy-optimalizálási programja (TOP) célja az oktatási feladatokban való együttműködés, ebben a Természettudományi Kar is részt vesz.

A kari C-SWOT analízis

A kari SWOT analízis nagy témaköröket tárgyal, meglehetősen vázlatosan. Az áttekintést megnehezíti, hogy a témák egy része országos oktatáspolitikai döntések függvénye, nehéz látni azt, hogy újabb döntések esetében melyik felsorolt tényező értéke milyen irányban fog elmozdulni. Jól mutatja ezt a bizonytalanságot az is, hogy a jelenlegi változat még négy lehetséges stratégiát vázol fel és elemez (Támadó, offenzív stratégia; Változásorientált stratégia, Diverzifikált stratégia, Védekező (defenzív) stratégia.). Az adott körülmények között minden bizonnyal szükség van alternatívák megfogalmazására, ugyanakkor a lehetőségek elemzésében folyamatosan előre kell lépni és előbb-utóbb ki kell választani a követendő irányt. Az helyszíni látogatás során elhangzottak szerint a vezetés jelenleg a *Támadó stratégia* irányába kíván elindulni.

A korszerű, jó minőségű oktatás sokszínűbbé tehető diszciplináris mesterszakok indításával, bár ennek feltételeit várhatóan nem lesz könnyű megteremteni. Az oktatói kör tervezett bővítése kívánatos lenne, még a megváltozott (csökkent) költségvetési keretek között is. Az oktatók nyelvtudása is döntő szempont lehet a nemzetközi kapcsolatok fejlesztésében. Törekedni kell arra, hogy a jelenleg is kiterjedt publikációs tevékenységet a nemzetközileg rangos folyóiratokban és konferenciákon való megjelenés

irányában mozdítsák el. Ugyancsak bővíteni kell a hallgatók nemzetközi vérkeringésbe való bekapcsolódását. A tudáscentrumok megléte és esetleges bővítése is támogatandó törekvés.

Ugyanakkor óvatosan kell bánni a természettudományos képzések nemzetközi felértékelődésének lehetőségével. A hazai oktatáspolitikai jelenleg erősen előnyben részesíti a kar képzéseit – ugyanakkor a hazai gazdaság nem túl gyors fejlődése hamar rámutathat arra, hogy a felvevőpiac e hallgatók esetében nem teljesen biztosított, komoly elhelyezkedési gondok lehetnek.

II.2. A kar kulcsfontosságú eredményei

1. Oktatás

A kar képzési szerkezete, a képzések eredményessége

A kar képzési struktúrája jól leképezi a jelenlegi felsőoktatási helyzetet. Az osztatlan tanárképzés 2013-ban történt bevezetésével folyamatosan meg fognak szűnni a jelenleg még működő osztatlan tanári mesterszakok. Az átmenet még egy ideig párhuzamos szervezést és többletenergiát fog igényelni. Ugyanígy párhuzamosság lesz a kifutó felsőfokú szakképzések és a helyükbe lépő felsőoktatási szakképzések esetében is.

Jelenleg 9 alapképzési szakon, 7 mesterképzési szakon és 6 osztatlan tanárképzési szakon, több szakirányú továbbképzési szakon, valamint felsőoktatási szakképzési szakképzésben folyik oktatás. 2012-ben első évfolyamra **1077** hallgatót vettek fel, ugyanakkor ebben az évben 473-an tettek záróvizsgát, közülük **339**-an vették át diplomájukat – a különbség döntő része a nyelvvizsga hiányából származik. Örvedetes módon az ilyen hallgatók aránya az elmúlt időszakban csökkent. Ugyanebben az évben a lemorzsolódottak száma **220**, ami a TTK-k vonatkozásában nem túl magas érték. A diploma megszerzésének átlagos ideje 2013-ban 3.86 év. A kar hallgatói az elmúlt 3 országos diákköri konferencián rendre 9, 14, 9 helyezést vagy különdíjat nyertek el.

A végzetek elhelyezkedésére vonatkozó információk gyűjtése folyamatos, a megfelelő honlapokon megtalálható. A végzett hallgatókkal történt beszélgetés is megerősítette, hogy a főiskola folyamatosan igényli és kapja a visszajelzéseket volt hallgatóitól, ezeket hasznosítja is a képzésben.

2. Kutatás-fejlesztés, alkotó/művészeti tevékenység

A kar tudományos tevékenysége mind az egyetemi könyvtárban elhelyezett köteles példány másolatokból, mind az *MTMT*-ben való rögzítésből nyomon követhető. A publikációk száma összességében elfogadható, bár egyenlőtlen az intézetek között: egy „főállású” oktatóra az elmúlt öt év átlagában 2.7 megjelenés jut. A független idézettség vonatkozásában rosszabb a kép, még nagyobb az egyenlőtlenység. Ennek valószínűleg csak részben oka az, amit a kari önértékelés kiemel, vagyis, hogy az idézetek gyűjtése sok munkát igénylő tevékenység. A *Google scholar* jó segédeszköz e nehézségek csökkentésére. Valószínűleg az is hozzájárul a viszonylag alacsony idézettséghez, hogy a kari közlemények jelentős része olyan helyen jelenik meg, amelyek nem kerülnek a (nemzetközi) érdeklődés középpontjába. Mindenképpen fontos lenne a tudományos eredmények minél nagyobb részének nemzetközileg is jegyzett fórumokon való bemutatása. Ez különösen fontos mivel a kar távlati tervei között az egyetemi karrá válás is szerepel.

A pályázati tevékenység kiterjedt, sok TÁMOP pályázatot sikerült elnyerniük, ezek elsősorban fejlesztési feladatok megvalósítását támogatták. Elsődleges céljuk olyan tudáscentrumok létrehozása, amelyek regionálisan képesek a gazdaság igényeit kielégíteni, fejlesztési és innovációs tevékenységet végezni. Ennek megvalósítása eddig négy központot sikerült létrehozni:

- Regionális Egyetemi Tudásközpont Élelmiszerbiztonság területén (Egerfood) – igen jó körülmények között, nagyon sikeresen működik,
- Agria Innováció Tudásközpont,
- Internet of things (IOT) Kutatóintézet,
- Kriptogám botanikai kutatócsoport (Bryológiai kutatócsoport).

A tudásközpontok, kutatócsoportok elsősorban egyedi szerződések keretében magvalósuló célfeladatokkal és pályázatokon elnyert támogatással végzett projekttevékenységgel foglalkoznak.

3. Gazdálkodás

A főiskolán centralizált gazdálkodás folyik, ennek megfelelően a kar viszonylag szűkös keretből gazdálkodik, amely 2009 és 2013 között **62%**-kal csökkent. A hiányzó összegeket pályázatokból igyekeznek pótolni, egyelőre eredményesen, de hosszabb távon a karnak (és persze ezzel együtt a főiskolának) rövid időn belül kezelhetetlen helyzetet fog jelenteni az, hogy az állami feladatokat más célra elnyert pályázatokból kell finanszírozni.

II.3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata

3.1. Kari stratégia és eljárások a minőség biztosítására

A főiskolán belül a TTK önálló kari minőségbiztosítási rendszert nem működtet, a teljes minőségbiztosítási rendszer szervezetét a főiskolai SZMSZ szabályozza. A karokon belül folyó ilyen irányú munkát kari minőségbiztosítási bizottságok végzik. Az egységesen rögzített elvek a MAB mindenkori kívánalmain és az Európai Standardokban (ESG) leírt követelményeken alapulnak. A Kari Bizottság feladatai közül különösen fontosak:

- Évente összegyűjtött szakjelentések, amelyek alapján évente kari önértékelést végeznek.
- A Kari Hallgatói Önkormányzattal együttműködve a hallgatói vélemények elemzése és értékelése. Sajnos, a hallgatók viszonylag kis számban vesznek részt az értékelésben, ennek okait biztosan érdemes lenne újra elemezni.
- Négyévente sorra kerülő munkatársi elégedettség-mérés.
- Az éves minőségfejlesztési tevékenységről szóló jelentés elkészítése, intézkedési javaslatok megfogalmazása.

3.2. Képzési programok indítása követése és rendszeres belső értékelése

Új képzési programok indítása a főiskolai szabályzat alapján történik, külön kari szabályozás erre nincs. A folyamatok irányításáról, a képzési folyamatok nyomon követéséről külön szabályzatok rendelkeznek. Évente készülnek szakjelentések, amelyeket a Kari Tanács fogad el – ezek képezik a folyamatos elemzések legfontosabb kiindulási pontjait. Mindezeket az eljárásokat az elmúlt években a gyakorlatban is sikeresen kipróbálták, hiszen mind a tanárképzés, mind a szakképzés rendszerének változása ezt szükségessé tette. A koordináció része a tantárgyi optimalizációs program (TOP) is. Igen aktívan vesznek részt tudománynépszerűsítési programokban, amelyek révén a munkaerő-piachoz is hasznos információkat juttatnak el. Egységes elektronikus nyilvántartási rendszerben történik a hallgatói teljesítések követése. A hallgatói véleményezés is ebben a rendszerben történik, láthatóan igen alacsony hatékonyságú; javítására érdemes lenne alternatívák (papír alapú értékeléshez való visszatérés?) végiggondolása.

3.3. A hallgatói teljesítmények értékelési rendszere

A hallgatói teljesítmények mérésére egységes főiskolai szabályzatok léteznek. Ugyanakkor ezek aktualizálása, a hallgatók általi nyomon követés biztosítása a gyakori jogszabályváltozások miatt nehézkes. A szakdolgozatok értékelésénél fontos lépés a második bíráló (független opponens) bevezetése.

3.4. Az oktatók minőségének biztosítása

A kar oktatói állományának minősítettsége eléri az egyetemi karoktól elvárt (az AT oktatók legalább fele) szintet. Ez valószínűleg annak is következménye, hogy az előlépési feltételek elég szigorúak. Az adjunktusi kinevezés feltétele általában a PhD fokozat megléte. A kutatási feltételek javítását nagymértékben szolgálják a létrehozott kutatóközpontok. Az oktatók életkor szerinti megoszlása kiegyensúlyozott.

3.5. Tanulástámogatás, eszközök és hallgatói szolgáltatások

Az oktatási és kubaturális infrastruktúra nagyon jó. A modern gépekkel való felszereltséget akadályozzák a közbeszerzési eljárások és a csökkenő költségvetési támogatás. A főiskola sportlétesítményekkel való ellátottsága is nagyon jó. A kollégiumok döntő többsége modern, jól felszerelt, a hallgatók nagy százaléka juthat kollégiumi helyhez.

Kiterjedt tehetséggondozási munka folyik, értékelhető OTDK eredményekkel. A külföldi ösztöndíjasok számát érdemes lenne tovább növelni. A hallgatói szolgáltatások és a tanulástámogatás rendszere kiemelkedő színvonalú. Megfelelő gyakorlóhelyek, modern, elegendő férőhellyel rendelkező, szép kollégiumok, rendszeres tehetséggondozás állnak a hallgatók rendelkezésére – ez utóbbit az OTDK-s eredmények is igazolják. A kari kommunikáció megfelelő, a kari közélet jól működik.

3.6. A kar belső információs rendszere

A belső információs rendszer részben elektronikus levelezési listákra épül, ami elfogadható. A NEPTUN is általánosan elfogadott számítógépes rendszer a hallgatói teljesítmények nyomon követésére, a szükséges információk eljuttatására. A lappal vagy egyéb számítógéppel rendelkező hallgatóknak, oktatóknak a teljes főiskola területén biztosított az ingyenes internet elérés.

3.7. Nyilvánosság, a közvélemény tájékoztatása

A nyilvánosság fokozottabb biztosítására létrehozta egy PR és pályaaorientációs bizottságot. Sikeresek a nyílt napok rendezvényei, valamint a varázstoronyban rendszeresen meghirdetett rendhagyó órák is. A kari internetes honlapok megfelelően működnek, legnagyobb részben aktuális információkat tartalmaznak.

III. A kar további működésére vonatkozó javaslatok

1. A kutatómunka eredményeinek közlésére minél színvonalasabb nemzetközi fórumokat kell megcélózni.
2. A nemzetközi kapcsolatok fejlesztésébe a hallgatókat és az oktatókat is minél nagyobb mértékben kell bevonni. Közös képzési programokra való törekvés mellett a meglévő Erasmus kapcsolatokat is jobban ki kell használni.
3. Ugyancsak fejleszteni kell a nyelvtanulási lehetőségeket, hogy a hallgatók minél nagyobb része teljesíteni tudja a diplomaszerezés nyelvi követelményeit is. Az oktatók esetében is célszerű az idegennyelv-használat, íráskészség fejlesztés aktivitásának növelése.
4. A hallgatói véleményezési rendszerrel további erőfeszítéseket kell tenni azért, hogy a hallgatók nagyobb arányban vegyenek részt benne.

FÜGGELÉK

Az Eszterházy Károly Főiskola által folytatott képzések

Bölcészettudományi Kar

képzési területek: bölcészettudományi, művészetközvetítés, művészet, pedagógusképzés
tudományterület: bölcészettudományok

alapképzések (BA)

anglisztika (N, L)
elektronikus ábrázolás (N)
ének-zene (N, L)
germanisztika (német) (N, L)
képi ábrázolás (N)
magyar (N, L)
plasztikai ábrázolás (N)
szabad bölcészet (N, L)
történelem (N, L)

mesterképzések (MA)

amerikanisztika (N, L)
tervezőgrafika (N)
történelem (N, L)

tanári szakképzettségek (N,L) **8**: *angoltanár, ének-zene tanár, etikatanár, kommunikációtanár, magyar-tanár, némettanár, történelemtanár, vizuális- és környezetkultúra-tanár*

osztatlan tanári szakok (O) (N, L) **11**: *angol nyelv és kultúra tanára (általános és középiskolai), biológiateanár (egészségtan) (általános iskolai), erkölcsstan- és etikatanár, ének-zene tanár, földrajz-tanár (általános és középiskolai), informatikatanár (általános iskolai), kémiateanár (ált. iskolai), magyartanár (általános iskolai), matematikatanár (általános iskolai), német nyelv és kultúra tanára (általános és középiskolai), történelemtanár és állampolgári ismeretek tanára (általános és középiskolai)*

doktori képzés (PhD)

Történelemtudományi DI

szakirányú továbbképzés (L): *drámapedagógiai módszerek és technikák*

szakvizsgára felkészítő szakirányú továbbképzés (L): *etika és erkölcsi nevelés*

Comenius Kar

képzési terület: pedagógusképzés

alapképzések (BA) (N, L)

óvodapedagógus tanító

mesterképzések (MA) (L)

család- és gyermekvédő tanár
pedagógiateanár
tehetségfejlesztő tanár

szakirányú továbbképzés: *gyakorlatvezető mentortanár, iskolai sportkör tartására képzett szakember, testnevelő instruktor*

szakvizsgára felkészítő szakirányú továbbképzés: *gyógytestnevelés az óvodában, iskolában szakterületen pedagógus szakvizsga, közoktatási vezető és pedagógus-szakvizsga*

felsőoktatási szakképzések (N, L): *csecsemő- és kisgyermeknevelő, programtervező informatikus (fejlesztő), televíziós műsorkészítő, turizmus-vendéglátás (turizmus)*

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

képzési területek: gazdaságtudomány, informatika, társadalomtudomány, pedagógusképzés

alapképzések (BA) (N, L)

emberi erőforrások
gazdálkodási és menedzsment
gazdaságinformatikus
kommunikáció és médiatudomány
nemzetközi tanulmányok
turizmus-vendéglátás

mesterképzések (MA) (N, L)

nemzetközi tanulmányok (angol nyelven is)

tanári szakképzettségek: *ember- és társadalom műveltségterületi tanár, közgazdász tanár - vállalkozási szakirány*

osztatlan tanárszak (O): *közgazdász tanár - vállalkozási szakirány*

szakirányú továbbképzés (L): *pénzügyi kultúra, gazdálkodói kompetenciák fejlesztése a közoktatásban*

felsőoktatási szakképzések (N, L): *emberi erőforrások (humánpolitikai, személyügyi), gazdálkodási és menedzsment (kis- és középvállalkozási), gazdaságinformatikus, kommunikáció és média (kommunikátor, moderátor), turizmus vendéglátás (turizmus)*

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

képzési területek: bölcsészettudomány, társadalomtudomány, pedagógusképzés, művészet, művészetközvetítés
tudományterület: bölcsészettudományok

alapképzések (BA) (N, L)

andragógia
csecsemő- és kisgyermeknevelő
informatikus könyvtáros (N, L, T)
mozgóképkultúra és médiaismeret
pedagógia
szociálpedagógia

mesterképzések (MA) (N, L)

informatikus könyvtáros
kulturális örökség tanulmányok
mozgóképművész
neveléstudományi

tanári szakképzettségek (MA) (N, L) **9:** *család- és gyermekvédő tanár, inkluzív nevelés tanára, játék- és szabadidős szervező tanár, kollégiumi nevelőtanár, mozgóképkultúra- és médiaismeret-tanár, multikulturális nevelés tanára, pedagógiai értékelés és mérés tanár, pedagógia tanár, tehetségfejlesztő tanár*

osztatlan tanárszakok (O) (N, L) **6:** *angol nyelv és kultúra tanára (általános és középiskolai), informatikatanár (általános iskolai), magyartanár (általános iskolai), média-, mozgókép és kommunikációtanár, német nyelv és kultúra tanára (általános és középiskolai), történelemtanár és állampolgári ismeretek tanára (általános és középiskolai)*

doktori képzés (PhD)

Neveléstudományi DI

szakirányú továbbképzések (L): *családkonzulens/családterapeuta, egészségfejlesztő mentálhigiéné, fejlesztő-differenciáló szakpedagógia, felnőttképzési menedzser, felnőttképzési szervező, gyakorlatvezető mentortanár, információtechnológia, interaktív e-könyvtár, kisgyermek pedagógia, nem-*

zetiségi – kisebbségi közösségek társadalmi integrációja, szocioterápiás eljárások az iskolai erőszak kezelésére, tanári mesterség IKT alapjai

szakvizsgára felkészítő szakirányú továbbképzések: (L): *egyéni bánásmód, differenciált tanulás-szervezés, gyakorlatvezető mentortanár, kisgyermek-pedagógia, kistérségi tanügyigazgatás, tanügyigazgatási közoktatási vezető pedagógus, mérés-értékelés, minőség- és folyamatmenedzsment, szocioterápiás eljárások az iskolai erőszak kezelésére, tanári mesterség IKT alapjai, tehetséggondozás, tehetségfejlesztés, vizsgaelnök*

felsőoktatási szakképzések (N, L): *csecsemő és kisgyermeknevelő, televíziós műsorkészítő*

Természettudományi Kar

képzési területek: természettudomány, informatika, pedagógusképzés, sporttudomány

alapképzések (BSc) (N, L)

biológia

földrajz

kémia

környezettan

matematika

programtervező informatikus (angol nyelven is)

rekreációs szervezés és egészségfejlesztés

sportszervező

testnevelő-edző

mesterképzések (MSc) (N, L)

geográfus

tanári szakképzettségek (N, L): *biológiai tanár, földrajztanár, informatikatanár, kémiai tanár, matematika tanár, testnevelő tanár*

osztatlan tanárszakok (O) (N, L)

biológiai tanár (egészségtan) (általános iskolai), ének-zene tanár, földrajztanár (általános és középiskolai), informatikatanár (általános iskolai), kémiai tanár (általános iskolai), matematikatanár (általános iskolai), rajz- és vizuáliskultúra-tanár, testnevelő tanár (általános iskolai), történelem-tanár és állampolgári ismeretek tanára (általános és középiskolai)

szakirányú továbbképzések (L) *élelmiszerellenőrzés és fogyasztóvédelem, fogyasztóvédelem, gyógynövényismereti szakreferens, megújuló energiaforrások, térségi menedzser-referens*

felsőoktatási szakképzés: (N, L) *programtervező informatikus (fejlesztő)*

*****

A Látogató Bizottság tagjai:

elnök: **Szajbély Mihály** egyetemi tanár, Szegedi Tudományegyetem BTK

tagok: **Csirik János** egyetemi tanár, Szegedi Tudományegyetem TTIK

Medgyes Péter egyetemi tanár, Eötvös Loránd Tudományegyetem

Szűcs Edit főiskolai tanár, Debreceni Egyetem Műszaki Kar

Gulyás Tibor egyetemi hallgató, Pécsi Tudományegyetem BTK

A látogatás MAB referense: Szabó Szilvia

A látogatás időpontja: 2014. március 9-11.